

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΟ 2009

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΟ 2009

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΟ 2009

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μήνυμα Υπουργού Οικονομικών	7
Όραμα Υπουργείου Οικονομικών	11
Πλαίσιο Οικονομικής Πολιτικής	13
Οικονομικό Πρόγραμμα Διακυβέρνησης	15
Πρόγραμμα Σταθερότητας 2009 – 2013	15
Εθνικό Μεταρρυθμιστικό Πρόγραμμα για τη Στρατηγική της Λισσαβόνας	17
Άξονες Οικονομικής Πολιτικής	19
Ανάπτυξη	19
Σταθερότητα και Δημόσια Οικονομικά	22
Κοινωνική Συνοχή	27
Εξυπηρέτηση του Πολίτη	28
Προγραμματισμός για το 2010	33
Παράρτημα I:	37
Μέτρα για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης στην Κύπρο	
Παράρτημα II:	41
Πρόσδος στη Βελτίωση του Ρυθμιστικού Πλαισίου στην Κύπρο το 2009	
Χρήσιμες Πηγές Πληροφόρησης	43

ΜΗΝΥΜΑ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Στην Ετήσια Έκθεση του Υπουργείου Οικονομικών 2009 παρουσιάζονται οι βασικοί άξονες και στόχοι της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής της Κυβέρνησης, καθώς επίσης και οι οικονομικές επιδόσεις κατά το 2009. Επίσης παρουσιάζονται, συνοπτικά οι προγραμματιζόμενες δραστηριότητες για το 2010.

Η μεγάλη χρηματοοικονομική αναταραχή που ξεκίνησε από το καλοκαίρι του 2007 και εξελίχθηκε σε διεθνή κρίση το φθινόπωρο του 2008, οδήγησε σε μια βαθιά παγκόσμια οικονομική ύφεση που άγγιξε όλες τις οικονομίες του πλανήτη. Η Κύπρος και η οικονομία της δεν έμεινε ανεπηρέαστη από την παγκόσμια οικονομική κρίση. Είναι αδιαμφισβήτητο ότι το 2009 ήταν ένας δύσκολος χρόνος για την κυπριακή οικονομία.

Η κυπριακή οικονομία, κατά τη διάρκεια του 2009, εισήλθε σε συνθήκες υποτονικής ανάπτυξης, με βασικά χαρακτηριστικά τη συνεχή επιβράδυνση στο ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης και τη σταδιακή αύξηση της ανεργίας. Επίσης, το δημοσιονομικό ισοζύγιο από πλεονασματικό το 2008 μετατράπηκε σε ελλειμματικό το 2009, κυρίως λόγω της τεράστιας μείωσης των δημοσίων εσόδων και ιδιαίτερα των εσόδων που σχετίζονταν με τον τομέα των ακινήτων.

Οι επιπτώσεις της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης στην Κύπρο ήταν ιδιαίτερα εμφανείς σε νευραλγικούς τομείς της οικονομίας, όπως τη μεταποίηση, τις κατασκευές και τον τουρισμό. Τη μεγαλύτερη μείωση σημείωσε ο τομέας των κατασκευών, ακολουθώντας μια παρατεταμένη περίοδο έντονης οικονομικής δραστηριότητας με στοιχεία υπερθέρμανσης.

Παρόλα αυτά, οι επιδόσεις της κυπριακής οικονομίας κρίνονται αρκετά ικανοποιητικές, ιδιαίτερα λαμβάνοντας υπόψη τον αντίκτυπο που είχε η οικονομική κρίση στις οικονομίες άλλων χωρών.

Η Κυβέρνηση ενεργώντας άμεσα και με αποφασιστικότητα, έλαβε έγκαιρα μέτρα τα οποία απάμβλυναν, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, τις επιπτώσεις από την παγκόσμια οικονομική κρίση.

Τα μέτρα αυτά είχαν ως στόχο την τόνωση της αναπτυξιακής πορείας της οικονομίας και της απασχόλησης και αφορούν, κυρίως δύο σημαντικούς τομείς, τον κατασκευαστικό τομέα και τον τομέα του τουρισμού, που αποτελούν τους τομείς που επηρεάστηκαν περισσότερο. Συγκεκριμένα, υιοθετήθηκε επεκτατική δημοσιονομική πολιτική, με βασικούς άξονες την αύξηση των επενδυτικών και των κοινωνικών δαπανών, στοχεύοντας στην τόνωση των επενδύσεων και της ζήτησης, καθώς και της κοινωνικής συνοχής. Δόθηκαν σημαντικά κονδύλια για αύξηση των δημοσίων επιδομάτων και ενίσχυση της στεγαστικής πολιτικής. Παράλληλα, υιοθετηθήκαν στοχευμένα μέτρα για ενίσχυση της απασχόλησης και καταπολέμηση της ανεργίας, σε στενή πάντα συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους. Στα πλαίσια αυτής της προσέγγισης, η Κυβέρνηση έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στην ουσιαστική στήριξη των ευπαθών κοινωνικών ομάδων όπως είναι οι χαμηλά αμειβόμενοι, οι συνταξιούχοι, οι πρόσφυγες και οι κάτοικοι των ορεινών περιοχών. Περαιτέρω, το Υπουργείο Οικονομικών και η Κεντρική Τράπεζα πήραν μέτρα ενίσχυσης της οικονομίας με ικανοποιητική ρευστότητα. Στόχος ήταν να υποβοηθεί η διοχέτευση δανείων προς όφελος των επιχειρήσεων, ιδιαίτερα των μικρομεσαίων.

Οι στέρεες βάσεις πάνω στις οποίες οικοδομήθηκε η κυπριακή οικονομία είναι η βασική ασπίδα προστασίας από τις εξωγενείς κρίσεις και τις αναταραχές της διεθνούς οικονομίας. Η διαχρονική επιτυχία της κυπριακής οικονομίας στηρίζεται, σε μεγάλο βαθμό, στην ευελιξία, προσαρμοστικότητα και τόλμη που χαρακτηρίζει τον ιδιωτικό τομέα, στο ικανοποιητικό σύστημα εργασιακών σχέσεων, καθώς και στη στενή συνεργασία μεταξύ ιδιωτικού και δημόσιου τομέα. Τα πιο πάνω συστατικά στοιχεία αποτελούν την αναγκαία και ικανή συνθήκη για επιτυχή αντιμετώπιση της διεθνούς οικονομικής κρίσης.

Η Κυβέρνηση έχει πλήρη επίγνωση ότι το 2010 θα εξακολουθήσει να είναι δύσκολη χρονιά, αφού οι επιπτώσεις στην κυπριακή οικονομία από την παγκόσμια οικονομική κρίση έγιναν ιδιαίτερα αισθητές προς τα τέλη του 2009. Έχοντας όμως, ως σαφή στρατηγική και προσανατολισμό τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας και της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών, θα προωθήσει τις αναγκαίες προσαρμογές στην οικονομία. Προς αυτή την κατεύθυνση, έχει αρχίσει μια εποικοδομητική συνεργασία με όλα τα κόμματα και τους κοινωνικούς εταίρους.

Πιστεύω στην ευρωστία και στο δυναμισμό της κυπριακής οικονομίας και εκφράζω την πεποίθηση ότι θα εξακολουθήσουμε να αντιμετωπίζουμε με επιτυχία τις συνέπειες της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, με απώτερο στόχο τη διαρκή ανάπτυξη, την πρόοδο και την ευημερία του τόπου μας.

Χαρίλαος Σταυράκης
Υπουργός Οικονομικών

«ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΗΜΕΡΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ»

Το όραμά μας αντανακλά τους βασικούς μας στρατηγικούς στόχους, οι οποίοι αφορούν τη συνεχή βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της κυπριακής οικονομίας, με την αξιοποίηση του πιο πολύτιμου παραγωγικού συντελεστή, που είναι το ανθρώπινο δυναμικό. Μέσω της αξιοποίησης των συγκριτικών της πλεονεκτημάτων, η Κύπρος φιλοδοξεί να βελτιώσει την ποιότητα των παρεχομένων αγαθών και υπηρεσιών και να καταστεί ένα ανταγωνιστικό διεθνές επιχειρηματικό κέντρο.

Παράλληλα, το Υπουργείο Οικονομικών επιδιώκει να συμβάλει στην οικοδόμηση ενός αποτελεσματικού και ευέλικτου κοινωνικού κράτους, που θα προωθεί την κοινωνική δικαιοσύνη και θα προάγει την ενσωμάτωση των μη προνομιούχων ομάδων του πληθυσμού στην κυπριακή κοινωνία.

ΠΛΑΙΣΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Το πλαίσιο οικονομικής πολιτικής στηρίζεται σε τρεις πυλώνες, οι οποίοι εξυπηρετούν την ικανοποίηση των στρατηγικών στόχων της Κυβέρνησης για διασφάλιση της μακροοικονομικής σταθερότητας, ενίσχυση της αναπτυξιακής πορείας της οικονομίας και αναβάθμιση και εμπλουτισμό των κοινωνικών υπηρεσιών που παρέχει το κράτος.

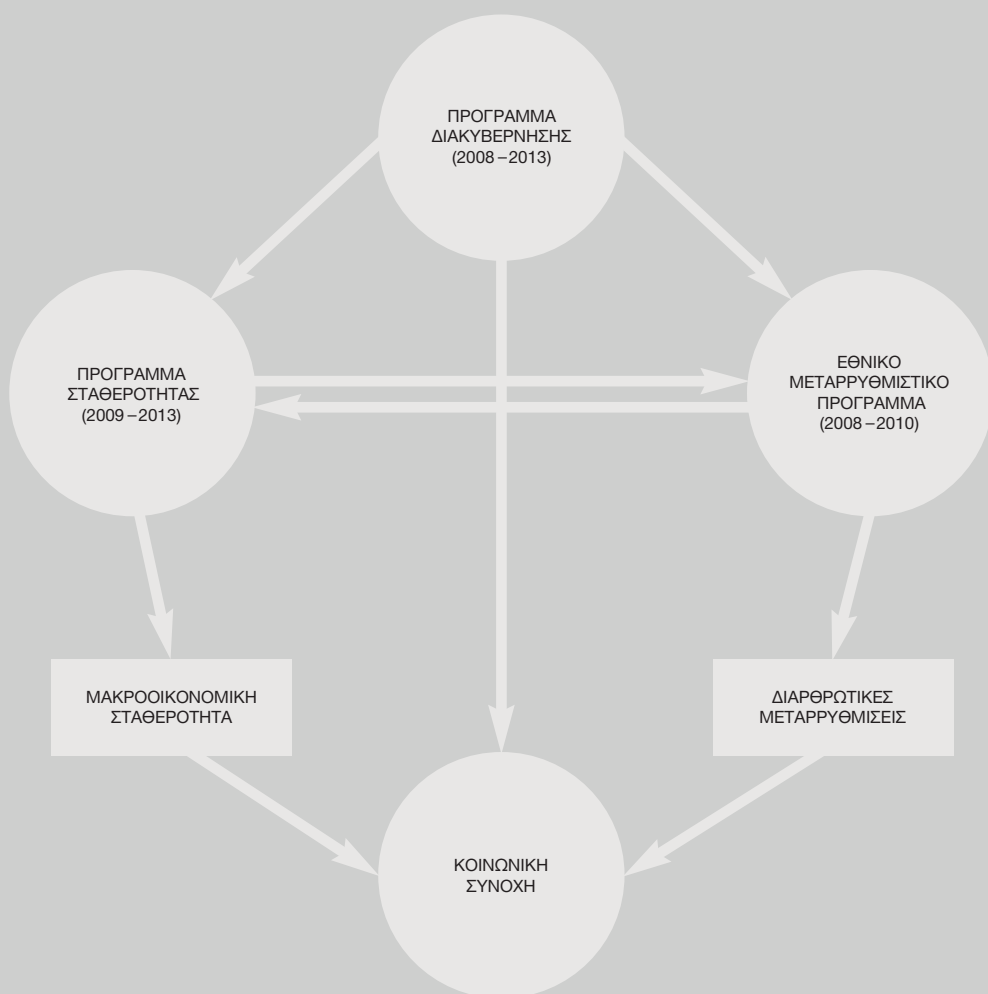
Ο πρώτος πυλώνας είναι το οικονομικό Πρόγραμμα Διακυβέρνησης του Προέδρου της Δημοκρατίας κ. Δημήτρη Χριστόφια, το οποίο στοχεύει στην οικοδόμηση ενός σύγχρονου κράτους, ενταγμένου στην εξυπηρέτηση του απλού πολίτη.

Ο δεύτερος πυλώνας αφορά το Πρόγραμμα Σταθερότητας 2009–2013, το οποίο στοχεύει στη διασφάλιση της μακροοικονομικής σταθερότητας μέσω της διασφάλισης υγιών δημόσιων οικονομικών και της λήψης μέτρων συγκράτησης του δημοσιονομικού ελλείμματος και του δημόσιου χρέους.

Ο τρίτος πυλώνας αφορά το Εθνικό Μεταρρυθμιστικό Πρόγραμμα για τη Στρατηγική της Λισσαβόνας, στα πλαίσια του οποίου αναλύονται οι βασικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Κύπρος στον κοινωνικοοικονομικό τομέα και προτείνονται συγκεκριμένα μέτρα για αντιμετώπισή τους.

Στο σχεδιάγραμμα οικονομικής πολιτικής που ακολουθεί απεικονίζεται η σχέση αλληλεξάρτησης που διέπει τα τρία συστατικά μέρη του πλαισίου οικονομικής πολιτικής, τα οποία εξυπηρετούν ξεχωριστούς και αλληλοσυμπληρωμένους στόχους. Το Πρόγραμμα Σταθερότητας 2009–2013 εξυπηρετεί τη διασφάλιση της δημοσιονομικής σταθερότητας. Το Εθνικό Μεταρρυθμιστικό Πρόγραμμα εξυπηρετεί το στόχο της πραγματικής σύγκλισης της κυπριακής οικονομίας, με την οικονομία της ΕΕ, κυρίως μέσω της υλοποίησης διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Η δημοσιονομική σταθερότητα σε συνδυασμό με τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις ενισχύουν την επίτευξη κοινωνικής συνοχής, η οποία ενδυναμώνεται από την υλοποίηση του κυβερνητικού προγράμματος.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Οικονομικό Πρόγραμμα Διακυβέρνησης Προέδρου Χριστόφια

Το οικονομικό Πρόγραμμα Διακυβέρνησης αντικατοπτρίζει τη βασική φιλοδοξία για μια ανθρωπο-κεντρική προσέγγιση στην κοινωνική και οικονομική πολιτική. Η πολιτική αυτή εστιάζεται στην πολύ-πλευρη και πολυεπίπεδη ανάπτυξη, μέσα σε ένα σύστημα μικτής οικονομίας, στο οποίο θα συνυπάρχουν και θα συνεργάζονται αρμονικά η ιδιωτική, η κρατική και η συνεργατική πρωτοβουλία.

Μέσα σε αυτά τα πλαίσια διασφαλίζεται, μεταξύ άλλων:

- Ο εκσυγχρονισμός του μικτού οικονομικού συστήματος.
- Η προώθηση κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης, με συνεχή προσαρμογή στα νέα τεχνολογικά δεδομένα, βελτιωμένη παραγωγικότητα και εισαγωγή καινοτομιών.
- Η υπεράσπιση του κοινωνικού χαρακτήρα των οργανισμών κοινής ωφελείας και ο εκσυγχρονισμός τους για να καταστούν πιο ανταγωνιστικοί και ευέλικτοι.
- Η σταθερή μείωση του δημοσίου χρέους καθώς και η διατήρηση του πληθωρισμού σε χαμηλά επίπεδα και
- Η διατήρηση της μακροοικονομικής σταθερότητας, με πολιτική δημοσιονομικής πειθαρχίας.

Πρόγραμμα Σταθερότητας 2009 – 2013

Τα κράτη-μέλη καλούνται, με βάση το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ), να υποβάλλουν, κάθε χρόνο, Προγράμματα Σταθερότητας (ΠΣΤ) ή Σύγκλισης (ΠΣ)¹, τα οποία πρέπει να καλύπτουν περίοδο τεσσάρων ετών. Τα Προγράμματα αυτά αποτελούν το βασικό σημείο αναφοράς στη διαδικασία παρακολούθησης των δημοσιονομικών εξελίξεων και συντονισμού των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών από το Συμβούλιο της ΕΕ για Οικονομικά και Δημοσιονομικά Θέματα (ECOFIN).

Η ΕΕ σχεδίασε το ΣΣΑ λόγω της εισαγωγής του ευρώ ως το κοινό νόμισμα της ζώνης του ευρώ. Το ΣΣΑ θέτει το πλαίσιο διαμόρφωσης και εφαρμογής της δημοσιονομικής πολιτικής καθώς και της εποπτείας των κρατών μελών, με το σκεπτικό ότι η συμμετοχή στην ΟΝΕ προϋποθέτει σύγκλιση των οικονομιών των κρατών μελών και υγιή δημόσια οικονομικά.

Κύρια σημεία του αναθεωρημένου ΣΣΑ που τέθηκε σε εφαρμογή το Μάρτιο του 2005 είναι:

- η αποφυγή προ-κυκλικής πολιτικής (δηλαδή επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής σε περιόδους υψηλής ανάπτυξης και περιοριστικής πολιτικής σε περιόδους ύφεσης),
- η χρησιμοποίηση αυξημένων δημοσίων εσόδων, σε σύγκριση με τα προβλεπόμενα έσοδα, για σκοπούς μείωσης του δημόσιου χρέους και όχι για διενέργεια απρογραμμάτιστων δαπανών,
- η προώθηση δημοσιονομικών μέτρων διαρθρωτικού χαρακτήρα για την επίτευξη, μεσοπρόθεσμα, ισοσκελισμένων ή σχεδόν ισοσκελισμένων δημόσιων οικονομικών, και μείωση του δημόσιου χρέους σε σταθερή βάση,
- η προώθηση μεταρρυθμίσεων στα συστήματα συντάξεων και υγείας για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των δημοσίων οικονομικών και την αποτελεσματική και έγκαιρη αντιμετώπιση των συνεπειών της γήρανσης του πληθυσμού στα δημόσια οικονομικά,
- η διατήρηση των ανωτάτων ορίων τόσο του δημοσιονομικού ελλείμματος όσο και του δημόσιου χρέους (3% του ΑΕΠ το δημοσιονομικό έλλειμμα και 60% του ΑΕΠ το δημόσιο χρέος), αφού διαπιστώθηκε ότι αυτά συμβάλουν στη διαμόρφωση αποτελεσματικής δημοσιονομικής πολιτικής στα πλαίσια της ΕΕ, και (vi) η αναβάθμιση της σημασίας που αποδίδουν σε εθνικό επίπεδο τα κράτη μέλη στο ΠΣ / ΠΣΤ και η ενεργός εμπλοκή του Εθνικού Κοινοβουλίου, πολιτικών κομμάτων και κοινωνικών εταίρων.

1. Προγράμματα Σταθερότητας υποβάλλονται από τις χώρες μέλη της Ευρωζώνης, ενώ οι χώρες μέλη που δεν συμμετέχουν στην Ευρωζώνη υποβάλλουν Προγράμματα Σύγκλισης.

Η Κύπρος υπέβαλε τον Απρίλιο του 2010², το Πρόγραμμα Σταθερότητας για τα έτη 2009–2013. Η δομή του ΠΣΤ χωρίζεται στην ανάλυση της οικονομικής πολιτικής (πλαίσιο, βασικές αρχές, βασικές στοχεύσεις), στην ανάλυση των οικονομικών εξελίξεων /προβλέψεων για τα επόμενα χρόνια, στην πορεία των δημόσιων οικονομικών, καθώς και στην ανάλυση της μακροχρόνιας βιωσιμότητας τους. Το ΠΣΤ 2009–2013 περιλαμβάνει τις προβλέψεις και τους στόχους της Κύπρου για μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος κάτω από το 3% σε εύλογο χρονικό διάστημα, και σε ειδικό κεφάλαιο τα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν για επίτευξη του στόχου αυτού. Τα μέτρα που προτείνονται στο ΠΣΤ θα αξιολογηθούν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά πόσο είναι επαρκή για την επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων που τίθενται.

Στρατηγικές επιδιώξεις και στόχοι οικονομικής πολιτικής

Οι στόχοι που τέθηκαν και οι προβλεπόμενοι άξονες πολιτικής που περιλαμβάνονται στο ΠΣΤ, 2009–2013 στοχεύουν στην ανακατανομή των πόρων προς όφελος των κοινωνικών και αναπτυξιακών δαπανών, καθώς και στη διασφάλιση της μακροοικονομικής σταθερότητας, λαμβάνοντας υπόψη τις δυσμενείς επιπτώσεις της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Ως αποτέλεσμα της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης και της συνεπακόλουθης επιβράδυνσης του ρυθμού ανάπτυξης της οικονομίας, τα δημόσια οικονομικά παρουσιάζουν επιδείνωση το 2009 με το δημοσιονομικό ισοζύγιο να μετατρέπεται από πλεονασματικό σε ελλειμματικό και να φθάνει το 6,1% του ΑΕΠ. Το δημόσιο χρέος αυξήθηκε το 2009 στο 56,2% του ΑΕΠ σε σύγκριση με 48,4% το προηγούμενο χρόνο. Ως εκ τούτου, στο ΠΣΤ περιλαμβάνεται πρόγραμμα εξυγίανσης των δημόσιων οικονομικών με στόχο τη μείωση του υπερβολικού δημοσιονομικού ελλείμματος κάτω από το ποσοστό αναφοράς μέχρι το 2013 στο 2,5% και συγκράτηση του δημόσιου χρέους ως ποσοστό του ΑΕΠ στο ποσοστό αναφοράς.

Οικονομικές εξελίξεις και προοπτικές για την περίοδο 2009–2013

Το ΠΣΤ παραθέτει τις εκτιμήσεις και προβλέψεις του Υπουργείου Οικονομικών για την εξέλιξη των κυριότερων μακροοικονομικών μεγεθών στο χρονικό διάστημα 2009–2013. Γενικά, η κυπριακή οικονομία έχει επηρεαστεί, από την παγκόσμια οικονομική κρίση το 2009, λόγω του μικρού μεγέθους και του ανοικτού χαρακτήρα της, όμως σε πολύ λιγότερο βαθμό από τις πλείστες άλλες χώρες της ΕΕ. Για το 2010 προβλέπεται μικρή ανάκαμψη. Η πρόβλεψη αυτή στηρίζεται στην υγιή βάση του τραπεζικού συστήματος της Κύπρου, που παρουσιάζει αμελητέα έκθεση σε τοξικά προϊόντα αλλά και γενικότερα στη δυναμικότητα και την ανθεκτικότητα, που αποδεδειγμένα, διαθέτει η οικονομία σε περιόδους οικονομικών κρίσεων.

Στον πίνακα που ακολουθεί παραθέτονται, συνοπτικά, οι προβλέψεις που περιλήφθηκαν στο ΠΣΤ για τα κυριότερα μακροοικονομικά μεγέθη την περίοδο 2009–2013:

ΒΑΣΙΚΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ	2009	2010	2011	2012	2013
	%	%	%	%	%
ΡΥΘΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	-1,7	0,5	1,5	3,0	3,2
ΑΝΕΡΓΙΑ (ΕΡΕΥΝΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ)	5,3	6,5	6,5	6,0	5,5
ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΜΕΝΟΣ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ	0,2	2,7	2,0	2,0	2,0
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ / ΑΕΠ	-6,1	-6,0	-4,5	-3,4	-2,5
ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ / ΑΕΠ	56,2	61,0	63,2	63,1	62,3
ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ / ΑΕΠ	-8,5	-11,5	-12,2	-12,6	-12,9

ΠΙΝΑΚΑΣ 1. ΤΑ ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2009–2013

- Λόγω της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης επιτράπηκε στα κράτη μέλη να υποβάλλουν τα Προγράμματα Σταθερότητας αρχές του 2010 αντί την 1η Δεκεμβρίου 2009.

Δημοσιονομικοί στόχοι – Μέτρα δημοσιονομικής εξυγίανσης

Το Πρόγραμμα Σταθερότητας 2009–2013, στοχεύει στην ανακατανομή των πόρων προς όφελος των κοινωνικών και αναπτυξιακών δαπανών, καθώς και στη διασφάλιση της μακροοικονομικής σταθερότητας, λαμβάνοντας υπόψη τις δυσμενείς επιπτώσεις της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Στα πλαίσια αυτά, σημαντικός στόχος παραμένει η μείωση του υπερβολικού δημοσιονομικού ελλείμματος και ανατροπή της αυξητικής τάσης του δημόσιου χρέους και η διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών.

Το Υπουργείο Οικονομικών το οποίο ετοίμασε το ΠΣΤ, έχει περιλάβει στόχο για μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος κάτω από το 3% μέχρι το 2013, με τη λήψη διαρθρωτικών κυρίως δημοσιονομικών μέτρων.

Τα μέτρα παρουσιάζουν μια ισορροπημένη κατανομή μεταξύ των μέτρων που αφορούν αυξήσεις των εσόδων και μειώσεις των δαπανών. Τα μέτρα έχουν επιγραμματικά παρουσιαστεί στα πολιτικά κόμματα και τους κοινωνικούς εταίρους στα πλαίσια διαλόγου, και τάσσονται κάτω από 6 βασικούς άξονες, οι οποίοι είναι:

- Μείωση κόστους κρατικής μηχανής
- Στόχευση κοινωνικών παροχών
- Μείωση μη παραγωγικών δαπανών
- Πάταξη φοροδιαφυγής – φοροαποφυγής
- Πολεοδομική αμνηστία
- Προώθηση ανάπτυξης

Εθνικό Μεταρρυθμιστικό Πρόγραμμα για τη Στρατηγική της Λισσαβόνας

Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας το Μάρτιο του 2000, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων θέσπισαν, τη Στρατηγική της Λισσαβόνας, με σκοπό να καταστεί η Ευρωπαϊκή Ένωση η πιο ανταγωνιστική οικονομία στον κόσμο. Με βάση τη Στρατηγική αυτή, όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ καλούνται να ετοιμάζουν Εθνικά Μεταρρυθμιστικά Προγράμματα (ΕΜΠ), μέσω των οποίων θα υλοποιούνται μέτρα διαρθρωτικού χαρακτήρα.

Τον Ιανουάριο του 2009, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε αξιολόγηση της τρίτης Έκθεσης Προόδου της Κυπριακής Δημοκρατίας αναφέρει στα συμπεράσματά της ότι, η Κύπρος θα πρέπει να προωθήσει τη δια βίου μάθηση, ειδικά για τα άτομα με χαμηλή ειδίκευση, τους ανέργους και τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, με την υλοποίηση δράσεων στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για τη Δια Βίου Μάθηση καθώς και με την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων του συστήματος επαγγελματικής εκπαίδευσης, κατάρτισης και μαθητείας. Παράλληλα, αναφέρει ότι εξακολουθούν να αποτελούν πρόκληση για την Κύπρο οι ακόλουθοι τομείς: το σύστημα υγείας, οι πρόσφατες εξελίξεις στα ισοζύγια τρεχουσών συναλλαγών, το χάσμα αμοιβών ανάμεσα στα δυο φύλα, ο ανταγωνισμός στον τομέα των επαγγελματικών υπηρεσιών, η έρευνα και ανάπτυξη στον ιδιωτικό τομέα και η ευρωζωνική διασύνδεση.

Τον Οκτώβριο του 2009, το Γραφείο Προγραμματισμού, το οποίο διαχειρίζεται τη Στρατηγική της Λισσαβόνας σε εθνικό επίπεδο, ετοίμασε σε συνεργασία με τα αρμόδια Υπουργεία, Υπηρεσίες και κοινωνικούς εταίρους, αναθεωρημένο ΕΜΠ. Στο ΕΜΠ γίνεται μεταξύ άλλων λεπτομερής περιγραφή των πιο πρόσφατων μέτρων που εφαρμόστηκαν στα πλαίσια της Στρατηγικής της Λισσαβόνας. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Κύπρο, καθώς και στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η κυπριακή οικονομία.

Επίσης, γίνεται αναφορά στις μεταρρυθμίσεις που αφορούν τους τέσσερις τομείς προτεραιότητας που τέθηκαν στα εαρινά Ευρωπαϊκά Συμβούλια το 2006 και 2007:

- Μεγαλύτερη επένδυση στη γνώση και την καινοτομία.
- Απελευθέρωση του επιχειρηματικού δυναμικού, ιδίως των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ).
- Αύξηση των ευκαιριών απασχόλησης για τις κατηγορίες προτεραιότητας (κυρίως για νέους, γυναίκες και ηλικιωμένους).
- Διαμόρφωση ενεργειακής πολιτικής για την Ευρώπη.

ΑΞΟΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η οικονομική πολιτική της Κυβέρνησης στηρίζεται σε τέσσερις άξονες πολιτικής, οι οποίοι μεταξύ τους αλληλοσυμπληρώνονται και υπηρετούν το στόχο της μακροοικονομικής σταθερότητας και της εμπέδωσης της κοινωνικής συνοχής. Η επίτευξη των πιο κάτω αξόνων πολιτικής βασίστηκε στην αποτελεσματική λειτουργία των διευθύνσεων και τμημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με τρόπο ώστε να υπηρετείται όσο το δυνατό καλύτερα η ευημερία του πολίτη.

Οι άξονες οικονομικής πολιτικής είναι:

- Ανάπτυξη
- Σταθερότητα και Δημόσια οικονομικά
- Κοινωνική Συνοχή
- Εξυπηρέτηση του Πολίτη

Ανάπτυξη

Ο ρυθμός ανάπτυξης το 2009 εκτιμάται ότι ανήλθε στο -1,7% και το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Κύπρου ισοδυναμούσε με το 95,8% του μέσου όρου της ΕΕ (27) σε μονάδες αγοραστικής δύναμης (το 2008). Η επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης ήταν συνεπακόλουθο της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης του 2009 όμως, λόγω του μικρού μεγέθους και του ανοικτού χαρακτήρα της κυπριακής οικονομίας επηρεάστηκε σε πολύ λιγότερο βαθμό από τις πλείστες άλλες χώρες της ΕΕ. Από τομεακής σκοπιάς, αρνητικούς ρυθμούς ανάπτυξης παρουσίασαν οι τομείς των Κατασκευών, των Ξενοδοχείων και Εσπιατορίων, η Βιομηχανία, το Χονδρικό και Λιανικό Εμπόριο, όπως και οι Μεταφορές και Επικοινωνίες. Αντίθετα, ο ευρύτερος τομέας των υπηρεσιών ήταν ο μοναδικός τομέας που παρουσίασε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης το 2009.

Στην αγορά εργασίας παρατηρήθηκε αύξηση στην ανεργία με το ποσοστό ανεργίας το 2009 να εκτιμάται στο 5,3% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού από 3,7% το 2008. Το ποσοστό απασχόλησης των ατόμων ηλικίας 15 – 64 ετών ήταν 69,9% (άνδρες 77,7% και γυναίκες 62,4%) το εν-

νιάμνηνο του 2009 παραμένοντας περίπου 1% κάτω από τα ικανοποιητικά επίπεδα της αντίστοιχης περιόδου του 2008.

Χρηματοοικονομικός τομέας

Στην Κύπρο ο χρηματοοικονομικός τομέας παραμένει υγιής. Η έκθεση του τομέα σε υψηλού κινδύνου δομημένα προϊόντα υπήρξε αμελητέα. Παράλληλα, η εξάρτηση των κυπριακών τραπεζών από τη διατραπεζική αγορά για σκοπούς άντλησης κεφαλαίων ήταν πολύ μικρή. Ως εκ τούτου, οι κυπριακές τράπεζες δεν επηρεάστηκαν ουσιαστικά από τις δυσλειτουργίες της διατραπεζικής αγοράς. Τα κυπριακά πιστωτικά ιδρύματα παρέμειναν ισχυρά και χαρακτηρίζονται από ψηλή κεφαλαιουχική επάρκεια και ικανοποιητική κερδοφορία. Κατά το έτος 2009, διαφάνηκε όμως σημαντική συγκράτηση της πρόσθετης διαθέσιμης ρευστότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων για πιστωτική επέκταση που ενδεχόμενα να επέδρασε και αυξητικά στο κόστος χρηματοδότησης τόσο για τα νοικοκυριά όσο και για τις επιχειρήσεις.

Το Υπουργείο Οικονομικών, στοχεύοντας στη διοχέτευση ρευστότητας στην αγορά καθώς και στη μείωση των δανειστικών επιτοκίων προχώρησε, σε συνεργασία με την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου και την Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών, στη διαμόρφωση σχεδίου για την έκδοση ειδικών τριετών κυβερνητικών τίτλων ύψους €3 δις, το οποίο τέθηκε σε εφαρμογή στο τέλος Νοεμβρίου του 2009. Οι τίτλοι αυτοί παραχωρούνται στα πιστωτικά ιδρύματα, τα οποία μπορούν να τα χρησιμοποιήσουν για άντληση ρευστότητας από το Ευρωσύστημα. Το σχέδιο έτυχε της έγκρισης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή καθώς και της θετικής γνώμης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Παράλληλα, το Υπουργείο Οικονομικών, σε συνεργασία με τις Διαχειριστικές Επιτροπές των δύο Ταμείων Προστασίας Καταθέσεων (Τραπεζών και Συνεργατικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων) προώθησε την τροποποίηση των σχετικών Κανονισμών των δύο Ταμείων, ούτως ώστε να συνάδουν με την Οδηγία 2009/14/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2009.

Πρόσθετα, στο πλαίσιο ενίσχυσης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων από την τρέχουσα οικονομική κρίση, το Υπουργείο Οικονομικών προώθησε τις διαδικασίες και υπογράφηκαν με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων τον Ιούλιο του 2009, χρηματοδοτικές διευκολύνσεις ύψους €228 εκ. προς τρεις κυπριακές τράπεζες, αυξάνοντας τις δυνατότητες κάλυψης των αναγκών σε ρευστότητα των κυπριακών μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Τα κεφάλαια θα διατεθούν για τη χρηματοδότηση επιχειρήσεων στους τομείς της βιομηχανίας, του τουρισμού, του εμπορίου, και γενικότερα, των υπηρεσιών.

Το Υπουργείο Οικονομικών προώθησε επίσης, σε πλήρη συνεργασία με τις εποπτικές αρχές, την τροποποίηση των νόμων που διέπουν όλες τις εποπτικές αρχές του χρηματοοικονομικού τομέα στην Κύπρο, σε συνέχεια σχετικής απόφασης του Συμβουλίου των Υπουργών Οικονομικών της ΕΕ (ECOFIN), ούτως ώστε οι εποπτικές αρχές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, να:

- Λαμβάνουν υπόψη την ανάγκη σύγκλισης σε σχέση με τα εποπτικά εργαλεία και εποπτικές πρακτικές κατά την εφαρμογή των νομοθεσιών, κανονισμών και οδηγιών που υιοθετούνται δυνάμει των οδηγιών της ΕΕ και
- Εξετάζουν δεόντως την ενδεχόμενη επίδραση των αποφάσεων τους επί της σταθερότητας του χρηματοοικονομικού συστήματος σε όλα τα εμπλεκόμενα κράτη μέλη.

Τραπεζικός Τομέας

Στον τραπεζικό τομέα ο ρόλος του Υπουργείου Οικονομικών είναι συντονιστικός. Η Κεντρική Τράπεζα κατά το 2009 προχώρησε στην έκδοση των ακόλουθων Οδηγιών και Κατευθυντηρίων Γραμμών:

- Τροποποίηση της Οδηγίας «Πλαίσιο Αρχών Λειτουργίας και Κριτηρίων Αξιολόγησης της Οργανωτικής Δομής, Εσωτερικής Διακυβέρνησης και των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου των Τραπεζών» του 2006. Η υπό αναφορά τροποποιητική Οδηγία αφορά κυρίως, την εφαρμογή αυστηρότερων κριτηρίων αξιολόγησης της ανεξαρτησίας των Διοικητικών Συμβούλων των τραπεζών και της υποβολής αναφορών προς την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, καθώς επίσης και την ενδυνάμωση της παρOUSίας και του ρόλου τους στις επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Οδηγία βάσει του περί Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμου. Το Φεβρουάριο του 2009, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου εξέδωσε αναθεωρημένη Οδηγία προς τις Επιχειρήσεις Παροχής Υπηρεσιών Διαμεσολάβησης στη Μεταφορά Χρημάτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του πιο πάνω Νόμου.
- Κατευθυντήριες Γραμμές προς τις τράπεζες:
 - α. Κατευθυντήριες Γραμμές προς τις τράπεζες που εδρεύουν στην Κυπριακή Δημοκρατία αναφορικά με την υποβολή αιτήματος στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου για:
 - i. εγκατάσταση υποκαταστήματος σε τρίτη χώρα,
 - ii. εγκατάσταση γραφείου αντιπροσωπείας εκτός της Κυπριακής Δημοκρατίας,
 - iii. κατοχή μετοχικού κεφαλαίου σε θυγατρική εταιρεία που θα συσταθεί και θα διεξάγει τραπεζικές εργασίες εκτός της Κυπριακής Δημοκρατίας, και
 - iv. απόκτηση ελέγχου σε τράπεζα που εδρεύει εκτός της Κυπριακής Δημοκρατίας.
 - β. Δήλωση πολιτικής αναφορικά με την αδειοδότηση τραπεζών στην Κυπριακή Δημοκρατία και Κατευθυντήριες Γραμμές αναφορικά με τις πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνει η αίτηση για αδειοδότηση.
 - γ. Κατευθυντήριες Γραμμές προς πιστωτικά ιδρύματα που εδρεύουν σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ αναφορικά με την ελεύθερη εγκατάσταση και παροχή υπηρεσιών στην Κυπριακή Δημοκρατία.
 - δ. Κατευθυντήριες Γραμμές προς τις τράπεζες που εδρεύουν στην Κυπριακή Δημοκρατία αναφορικά με την ελεύθερη εγκατάσταση και παροχή υπηρεσιών σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ.

Κεφαλαιαγορά και Χρηματιστήριο

Κατά το 2009, προωθήθηκαν σημαντικές αλλαγές στη νομοθεσία που διέπει τη λειτουργία της κεφαλαιαγοράς, με στόχο την αναβάθμιση του ρυθμιστικού και εποπτικού πλαισίου. Ειδικότερα, ψηφίστηκε νόμος με τον οποίο αντικαταστάθηκε ο νόμος που προνοούσε για τις εξουσίες και αρμοδιότητες της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, με σκοπό την ενίσχυση των εξουσιών της Επιτροπής.

Περαιτέρω, συνεχίστηκαν οι εργασίες της εξειδικευμένης Ομάδας εργασίας που συστάθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών, με τη συμμετοχή εκπροσώπων της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου, της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, της Υπηρεσίας Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών και της Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών, με σκοπό την ετοιμασία ειδικής νομοθεσίας για αντιμετώπιση παράνομων πράξεων όπως επενδυτικά προγράμματα, πυραμίδες κλπ. Παράλληλα, συστάθηκε επίσης, από το Υπουργείο Οικονομικών, εξειδικευμένη Ομάδα εργασίας που απαρτίζεται από εκπροσώπους της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου, της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου και του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου, για προώθηση της σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσον αφορά το καθεστώς αποδοχών των διοικητικών στελεχών των εισηγμένων εταιρειών, καθώς και τη σύσταση της Επιτροπής σχετικά με τις πολιτικές αποδοχών διευθυντικών στελεχών στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

Η Κυπριακή Χρηματιστηριακή αγορά, κατά το 2009, δεν έμεινε ανεπηρέαστη από τις εξελίξεις στις

διεθνείς χρηματαγορές. Ο Γενικός Δείκτης μετά την κάθετη μείωση που σημείωσε το τελευταίο τρίμηνο του 2008 παρουσίασε άνοδο κατά το 2009, της τάξης του 44,98%, ακολουθώντας την ανοδική πορεία που παρουσιάστηκε στις διεθνείς χρηματιστηριακές αγορές κατά το 2009, μετά τη δραματική κάθοδο που σημειώθηκε κατά το 2008 ως αποτέλεσμα της διεθνούς χρηματοοικονομικής κρίσης. Πιο συγκεκριμένα, ο γενικός δείκτης από τις 1.101,67 μονάδες που ήταν κατά την πρώτη συνεδρία του Ιανουαρίου του 2009 έφτασε στις 1.597,23 μονάδες κατά την τελευταία συνεδρία του Δεκεμβρίου του ίδιου χρόνου. Παρά την ανοδική πορεία του δείκτη, ο συνολικός όγκος συναλλαγών, παρουσίασε μείωση της τάξης του 13,5% και κυμάνθηκε στα €1,3 δις το 2009 σε σχέση με €1,5 δις που ήταν κατά το 2008. Σημειώνεται ότι, ο μέσος ημερήσιος όγκος συναλλαγών για το 2009 ήταν της τάξης του €5,4 εκ σε σχέση με €6,3 εκ που ήταν το 2008.

Πρωώθηση του θεσμού των αμοιβαίων κεφαλαίων

Το Υπουργείο Οικονομικών ολοκλήρωσε κατά το 2009, μετά από μακρά διαβούλευση, την ετοιμασία των προσχεδίων των νομοσχεδίων για την κατάργηση των αντικίνητρων στην υφιστάμενη φορολογική νομοθεσία για την πρωώθηση των αμοιβαίων κεφαλαίων στην Κύπρο, τα οποία και κατέθεσε για ψήφιση στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε σε Νόμους, το Νοέμβριο 2009, τον περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικό) Νόμο και τον περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικό) Νόμο.

Πρωώθηση του θεσμού της χρηματοοικονομικής μίσθωσης

Το Υπουργείο Οικονομικών ολοκλήρωσε, μετά από μακρά διαβούλευση, τη διαμόρφωση του προσχεδίου του νομοσχεδίου για τη ρύθμιση των χρηματοδοτικών μισθώσεων και των δραστηριοτήτων των εταιρειών χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Παράλληλα, το Υπουργείο Οικονομικών, βρίσκεται στο τελικό στάδιο, σε συνεργασία με τα αρμόδια Τμήματα και φορείς του ιδιωτικού τομέα, της οριστικοποίησης των φορολογικών ρυθμίσεων για να προωθηθεί ο θεσμός των χρηματοδοτικών μισθώσεων, με σχετικές τροποποιήσεις των αντίστοιχων φορολογικών νομοθεσιών.

Τόσο το νομοσχέδιο που θα διέπει τις υπηρεσίες χρηματοδοτικών μισθώσεων όσο και τα φορολογικά νομοσχέδια αναμένεται, εντός του 2010, να υποβληθούν στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση και ακολούθως στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφισή τους σε Νόμο.

Σταθερότητα και Δημόσια οικονομικά

Κατά τη διάρκεια του 2009, ο Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή στην Κύπρο παρουσίασε σημαντική επιβράδυνση και αυξήθηκε μόνο κατά 0,2 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Κύρια αιτία για τη μικρή αυτή αύξηση του πληθωρισμού μέσα στο 2009 ήταν η μείωση στην τιμή πετρελαίου και συναφών προϊόντων. Συγκεκριμένα, η τιμή του πετρελαίου (Europe Brent Spot Price) παρουσίασε μείωση της τάξης του 31,5% σε σχέση με αυτή του 2008.

Οι επιπτώσεις από τις δυσμενείς διεθνείς οικονομικές εξελίξεις οδήγησαν σε ανατροπή του δημοσιονομικού ισοζυγίου της Κύπρου. Το δημοσιονομικό ισοζύγιο από πλεονασματικό έχει μετατραπεί σε ελλειμματικό και υπολογίζεται ότι ανήλθε στα €1025 εκ. σε σύγκριση με πλεόνασμα ύψους €157 εκ. το 2008. Ως ποσοστό του ΑΕΠ, το δημοσιονομικό έλλειμμα υπολογίζεται γύρω στο 6,1% του ΑΕΠ σε σύγκριση με πλεόνασμα 0,9% ΑΕΠ τον προηγούμενο χρόνο.

Συνακολούθως, η πτωτική πορεία του δημόσιου χρέους, ως ποσοστού του ΑΕΠ, έχει αναστραφεί με το ποσοστό αυτό να αυξάνεται από το 48,4% το 2008 στο 56,2% το 2009.

Η επιδείνωση των δημόσιων οικονομικών οφείλεται τόσο στην κατακόρυφη μείωση των δημοσίων εσόδων, όσο και στην αύξηση των δημόσιων δαπανών.

Αναλυτικότερα, τα δημόσια έσοδα το 2009 υπολογίζονται ότι μειώθηκαν στα €6,832 εκ. σε σύγκριση με €7,503 εκ. τον προηγούμενο χρόνο σημειώνοντας ποσοστιαία μείωση της τάξης του 9%. Η πιο πάνω μείωση εστιάζεται στις κατακόρυφες μειώσεις των εσόδων από το φόρο κεφαλαιουχικών κερδών (75%) και των τελών κτηματολογίου και χωρομετρίας (53%) αλλά και στη μείωση των εσόδων από το ΦΠΑ (13%) και τον εταιρικό φόρο (10%). Οι πιο πάνω μειώσεις σχετίζονται άμεσα με την κατακόρυφη μείωση της δραστηριότητας του τομέα των ακινήτων καθώς και της μείωσης της κατανάλωσης, όπως φαίνεται στις μειώσεις των εισαγωγών τόσο σε όγκο όσο και σε αξία.

Οι δημόσιες δαπάνες, το 2009 υπολογίζονται ότι αυξήθηκαν στα €7,861 εκ. σε σύγκριση με €7,346 εκ. τον προηγούμενο χρόνο σημειώνοντας ποσοστιαία αύξηση ύψους 7%. Η αύξηση των δαπανών εστιάζεται στην επιτάχυνση των κεφαλαιουχικών δαπανών που σημείωσαν αύξηση ύψους 37%, των συντάξεων των κρατικών υπαλλήλων που σημείωσαν αύξηση ύψους 20%, καθώς και των πληρωμών του ΤΚΑ και άλλων κοινωνικών παροχών που σημείωσαν αύξηση ύψους 10%. Αυξήσεις σημείωσαν και οι δαπάνες για ενδιάμεση κατανάλωση (4%) καθώς και οι δαπάνες για μισθούς και ημερομίσθια (9%).

Ο Προϋπολογισμός του 2009 ετοιμάστηκε με βάση τις πιο κάτω κατευθυντήριες γραμμές που καθόρισε το Υπουργικό Συμβούλιο στη συνεδρία του ημερομηνίας 2 Μαΐου του 2008:

- Καθορισμός ανώτατων ποσοστιαίων ορίων στις αυξήσεις των δαπανών σε σχέση με τις δαπάνες του προϋπολογισμού του προηγούμενου χρόνου ως ακολούθως:
 - α. Καταναλωτικές δαπάνες αύξηση 3% σε σύγκριση με τις προϋπολογιζόμενες δαπάνες του προηγούμενου χρόνου.
 - β. Αναπτυξιακές δαπάνες αύξηση 6% σε σύγκριση με τις προϋπολογιζόμενες δαπάνες του προηγούμενου χρόνου.
- Ιεράρχηση από τα Υπουργεία /Τμήματα προτεραιοτήτων και στόχων.
- Περίληψη ώριμων έργων τα οποία βρίσκονταν στο στάδιο της υλοποίησης.
- Περιορισμένος αριθμός δημιουργίας πρόσθετων θέσεων απασχόλησης στη δημόσια υπηρεσία (μόνο θέσεις λόγω δεσμεύσεων έναντι της ΕΕ).
- Περιορισμός στο ύψος της υπερωριακής απασχόλησης.

Με βάση τα πιο πάνω, στον Προϋπολογισμό του 2009 έγινε συνειδητή προσπάθεια κατανομής των δαπανών προς όφελος των αναπτυξιακών και κοινωνικών δαπανών. Επιπρόσθετα, και για περιορισμό των διαφαινόμενων επιπτώσεων της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης στην κυπριακή οικονομία η Κυβέρνηση ετοίμασε Στρατηγικό Σχέδιο Δράσης. Τα μέτρα του Στρατηγικού Σχεδίου Δράσης στόχευαν στην τόνωση της αναπτυξιακής πορείας της οικονομίας, της επαρκούς ρευστότητας και της μείωσης της ανεργίας ιδιαίτερα στους τομείς της οικονομίας, όπως τον οικοδομικό τομέα και τον τομέα του τουρισμού, που επηρεάστηκαν περισσότερο από την κρίση. Αποτέλεσμα των μέτρων αυτών ήταν η αύξηση των δαπανών του Προϋπολογισμού κατά €243,3 εκ. (Σε ότι αφορά λεπτομέρειες για το Στρατηγικό Σχέδιο Δράσης για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης στην Κύπρο δείτε το Παράρτημα Ι).

Οι συνολικές φορολογικές προκαταρκτικές εισπράξεις σε ότι αφορά την άμεση φορολογία ανήλθαν κατά το 2009 στα €1.862 εκ., σημειώνοντας 17,1% μείωση σε σύγκριση με τις τελικές εισπράξεις του 2008. Η εξέλιξη αυτή αποδίδεται κυρίως στη μείωση της έκτακτης εισφοράς για τους πρόσφυγες και του φόρου κεφαλαιουχικών κερδών.

Αναλυτικά οι εισπράξεις κατά πηγή προέλευσης παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

ΦΟΡΟΙ	2008 (ΤΕΛΙΚΑ)	2009 (ΤΕΛΙΚΑ)	2008 / 2009
	€000	€000	%
ΦΟΡΟΙ ΠΟΥ ΕΙΣΠΡΑΧΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΔΩΝ			
ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΚΟΙ	1.398.860	1.360.316	- 2,8
ΕΚΤΑΚΤΗ ΕΙΣΦΟΡΑ ΓΙΑ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ	246	43	- 472,1
ΕΚΤΑΚΤΗ ΕΙΣΦΟΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΜΥΝΑ ΚΑΙ ΤΟΚΟΙ	395.296	367.708	- 7,5
ΦΟΡΟΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΩΝ	1.143	1.496	23,6
ΤΕΛΟΣ ΧΑΡΤΟΣΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ	68.134	46.105	- 47,8
ΦΟΡΟΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ	11.754	10.816	- 8,7
ΦΟΡΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΩΝ ΚΕΡΔΩΝ	305.134	75.305	- 305,2
ΣΥΝΟΛΟ	2.180.567	1.861.789	- 17,1
ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΑΛΛΩΝ ΑΡΧΩΝ			
ΦΟΡΟΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ	45	40	- 12,5
ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ	2.180.612	1.861.829	- 17,1

ΠΙΝΑΚΑΣ 2. ΟΙ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΤΑ ΠΗΓΗ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ

Μέσα στα πλαίσια του εκσυγχρονισμού των φορολογικών νομοθεσιών προωθήθηκαν τα ακόλουθα:

- α. Τέθηκε σε εφαρμογή ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Τροποποιητικός Νόμος (Ν.23(Ι)/2009), σκοπός του οποίου είναι η μείωση του συντελεστή άμυνας αναφορικά με τόκους που αποκτά το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων από ποσοστό 10% σε ποσοστό 3%, όπως ισχύει και στην περίπτωση Ταμείου Προνοίας.
- β. Τέθηκε σε εφαρμογή ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος Τροποποιητικός Νόμος (Ν.32(Ι)/2009), σκοπός του οποίου είναι η παροχή δυνατότητας στο Υπουργικό Συμβούλιο να καθορίζει με διάταγμα την καταβολή τελών από πρόσωπα που αιτούνται την έκδοση από τον Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων οποιασδήποτε βεβαίωσης ή πιστοποιητικού που σχετίζεται με τις διατάξεις του ιδίου Νόμου.
- γ. Τέθηκε σε εφαρμογή ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος Τροποποιητικός Νόμος (Ν.74(Ι)/2009), σκοπός του οποίου είναι η κατάργηση του ξεχωριστού εταιρικού φόρου για οργανισμούς δημοσίου δικαίου και η υιοθέτηση ενιαίου συντελεστή εταιρικού φόρου για όλους τους οργανισμούς, ώστε να τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης.
- δ. Τέθηκε σε εφαρμογή ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Τροποποιητικός Νόμος (Ν.75(Ι)/2009), σκοπός του οποίου είναι η κατάργηση της έκτακτης εισφοράς σε ποσοστό 3% στο φορολογητέο εισόδημα των οργανισμών δημοσίου δικαίου και η εισαγωγή της, σε ποσοστό 15%, στη λογιζόμενη διανομή κερδών των οργανισμών αυτών, ώστε να τυγχάνουν ίδιας μεταχείρισης με όλες τις άλλες εταιρείες.

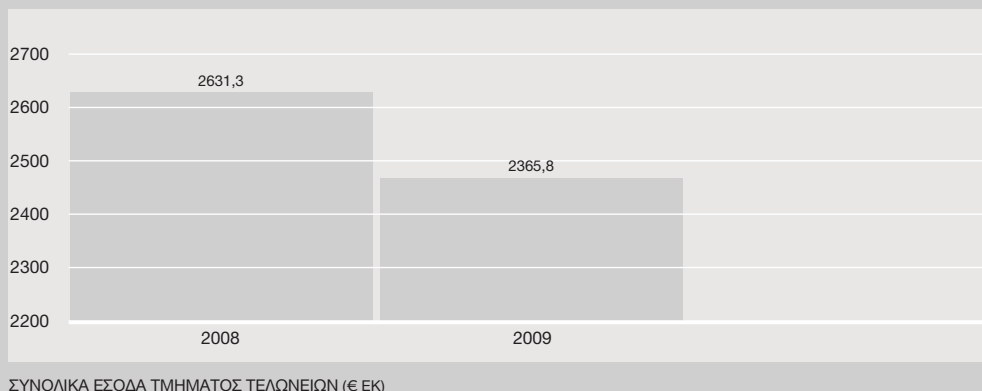
- ε. Τέθηκε σε εφαρμογή ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος Τροποποιητικός Νόμος (Ν.110(Ι)/2009), με τον οποίο ρυθμίζεται με ενιαίο τρόπο η φορολόγηση των εισοδημάτων από τόκους που αποκοτούνται τόσο από φυσικά και νομικά πρόσωπα όσο και από συλλογικά επενδυτικά σχέδια.
- ζ. Τέθηκε σε εφαρμογή ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Τροποποιητικός Νόμος (Ν.111(Ι)/2009), με κύριο στόχο την ανάπτυξη και λειτουργία των συλλογικών επενδυτικών σχεδίων, μειώνοντας το συντελεστή έκτακτης αμυντικής εισφοράς από 15% σε 3%, ο οποίος επιβάλλεται επί των μερισμάτων που εκδίδουν τα συλλογικά επενδυτικά σχέδια.

Με στόχο την ενδυνάμωση της θέσης της Κύπρου ως διεθνούς χρηματοοικονομικού κέντρου και την προσέλκυση νέων επενδύσεων, το 2009 καταβλήθηκε προσπάθεια για την επέκταση του δικτύου Συμβάσεων για την Αποφυγή της Διπλής Φορολογίας με τη συνομολόγηση νέων Συμβάσεων, τη συνέχιση σχετικών διαπραγματεύσεων και την επαναδιαπραγμάτευση υφιστάμενων Συμβάσεων.

Συγκεκριμένα:

- α. Υπογράφηκε στη Λευκωσία, στις 28.4.2009 και τέθηκε σε ισχύ από την 26.11.2009, η νέα Συμφωνία με την Τσεχία.
- β. Υπογράφηκε στη Λευκωσία, στις 4.6.2009 το Πρόσθετο Πρωτόκολλο στη Σύμβαση με την Ιταλία, εκκρεμεί η έναρξη ισχύος του.
- γ. Τέθηκε σε ισχύ από την 20.3.2009, η Συμφωνία με το Κατάρ που είχε υπογραφεί στις 11.11.2008.
- δ. Συνεχίστηκαν και ολοκληρώθηκαν οι διαπραγματεύσεις για σκοπούς σύναψης Πρωτοκόλλου στη Συμφωνία με τη Ρωσία, εκκρεμεί η οριστικοποίηση και υπογραφή του.
- ε. Ολοκληρώθηκαν οι διαπραγματεύσεις για σκοπούς σύναψης νέας Συμφωνίας με τη Γερμανία για αντικατάσταση της υφιστάμενης.
- στ. Άρχισαν οι διαπραγματεύσεις για σκοπούς σύναψης Συμφωνίας με τη Λιβύη.

Σε ότι αφορά, τα φορολογικά έσοδα από έμμεσους φόρους για το έτος 2009, αυτά ανήλθαν στο ποσό των €2.365,8³ εκ. παρουσιάζοντας έτσι, μια ποσοστιαία μείωση της τάξης του 10,1% σε σχέση με τα αντίστοιχα έσοδα του 2008 που ήταν €2.631,3 εκ. Σε απόλυτους αριθμούς, τα συνολικά έσοδα του Τμήματος Τελωνείων μειώθηκαν κατά €265,5 εκ. Η μείωση στα έσοδα αντανάκλα τον περιορισμό της καταναλωτικής ζήτησης και ως εκ τούτου, των εσόδων από το ΦΠΑ και τους φόρους κατανάλωσης. Πιο συγκεκριμένα, η εικόνα που περιγράφει για το 2009 τη συνολική συνεισφορά του Τμήματος Τελωνείων (Τελωνείο – Υπηρεσία ΦΠΑ) στο σύνολο των εισπραχθέντων έμμεσων φόρων είναι η ακόλουθη :

- 3. Τα έσοδα από ΦΠΑ για το μήνα Δεκέμβριο 2009 είναι προκαταρκτικά.

Στοχευμένες παροχές στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού.

Τα έσοδα από ΦΠΑ μειώθηκαν με ρυθμό 10,2% (€199,1 εκ. σε απόλυτους αριθμούς), φθάνοντας έτσι τα €1.744,6 εκ. σε σύγκριση με €1.943,7 εκ που ήταν το 2008.

	2008	2009	2008/2009	
	€εκ.	€εκ.	€εκ.	%
ΕΣΟΔΑ	1.943,7	1.744,6	-199,1	-10,2
ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ	138,5	170,0	+31,5	+22,7

ΠΙΝΑΚΑΣ 3. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ Φ.Π.Α. ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2008–2009

Τα έσοδα από Εισαγωγικούς Δασμούς, Φόρους Κατανάλωσης, Άλλα Έσοδα μειώθηκαν με ρυθμό 9,7 % (€66,4 εκ. σε απόλυτους αριθμούς), φθάνοντας έτσι τα €621,2 εκ. σε σύγκριση με €687,6 εκ. που ήταν το 2008.

	2008	2009	2008/2009	
	€εκ.	€εκ.	€εκ.	%
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΙ ΔΑΣΜΟΙ	56,7	39,9	-16,8	-29,6
ΦΟΡΟΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ	624,3	575,2	-49,1	-7,9
ΆΛΛΑ ΕΣΟΔΑ	6,6	6,1	-0,5	-7,5
ΣΥΝΟΛΟ	687,6	621,2	-66,4	-9,7

ΠΙΝΑΚΑΣ 4. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΟΥ ΤΕΛΩΝΕΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2008–2009

Κοινωνική Συνοχή

Η διατήρηση και η ενίσχυση των συνθηκών κοινωνικής συνοχής, μέσω της στήριξης ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού αποτελεί βασική προτεραιότητα της κυβερνητικής πολιτικής.

Στον πιο κάτω πίνακα περιγράφονται οι συνολικές δαπάνες που χορηγήθηκαν από την Υπηρεσία Χορηγιών και Επιδομάτων του Υπουργείου Οικονομικών σε επιδόματα και χορηγίες για το 2009. Το 2009, δαπανήθηκαν συνολικά €371,4 εκ που αντιστοιχούν στο 2,2% του ΑΕΠ σε σύγκριση με €358,9 εκ ή 2,1% του ΑΕΠ το 2008, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 3,5%. Το 2009 επωφελήθηκαν 178 χιλιάδες πολίτες ως ακολούθως:

ΕΠΙΔΟΜΑ / ΧΟΡΗΓΙΑ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΔΑΠΑΝΗ (€)
ΕΠΙΔΟΜΑ ΤΕΚΝΟΥ	110.096	166.724.740
ΕΙΔΙΚΗ ΧΟΡΗΓΙΑ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ	36.221	88.178.278
ΕΠΙΔΟΜΑ ΜΑΝΑΣ	20.719	17.970.632
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΕ ΠΟΛΥΤΕΚΝΟΥΣ ΓΙΑ ΑΓΟΡΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ	477	2.201.229
ΕΙΔΙΚΗ ΧΟΡΗΓΙΑ ΣΕ ΤΥΦΛΟΥΣ	2.753	10.420.423
ΕΠΙΔΟΜΑ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΑΝΑΠΗΡΩΝ	406	313.246
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΕ ΑΝΑΠΗΡΟΥΣ ΓΙΑ ΑΓΟΡΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ	286	2.683.309
ΕΙΔΙΚΗ ΧΟΡΗΓΙΑ ΓΙΑ ΑΓΟΡΑ Η ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ	4.380	64.926.165
ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΠΛΗΘΟΝΤΩΝ	2.224	18.000.965
ΒΟΗΘΗΜΑ ΤΟΚΕΤΟΥ ΣΕ ΑΓΑΜΕΣ ΜΗΤΕΡΕΣ	112	51.659
ΣΥΝΟΛΟ	177.674	371.470.646

ΠΙΝΑΚΑΣ 5: ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ – ΧΟΡΗΓΙΕΣ, 2009

Στον κοινωνικοοικονομικό τομέα, η υλοποίηση του Προγράμματος Διακυβέρνησης του Προέδρου Χριστόφια έχει ήδη αποφέρει καρπούς, μέσω των πολυδιάστατων μέτρων κοινωνικής πολιτικής, που έχουν ήδη προωθηθεί. Μεταξύ άλλων αναφέρονται πιο κάτω μερικά από τα μέτρα κοινωνικής πολιτικής που έλαβε η Κυβέρνηση το 2009:

- Εισαγωγή Σχεδίου για στοχευμένη αύξηση των συντάξεων για νοικοκυριά συνταξιούχων με χαμηλά εισοδήματα με βάση το όριο της σχετικής φτώχειας. Το συνολικό κόστος του Σχεδίου υπολογίζεται να ανέλθει στα €57 εκ. Τέθηκε σε εφαρμογή το Δεκέμβριο του 2009.
- Παραχώρηση Πασχαλινού επιδόματος προς τους συνταξιούχους συνολικού κόστους €34,9 εκ.
- Παραχώρηση εφάπαξ ποσού στους κατοίκους ορεινών περιοχών, €5 εκ. το 2009.
- Μείωση του φόρου κατανάλωσης (Νοέμβριος 2009 – Μάρτιος 2010) στο πετρέλαιο θέρμανσης, €13 εκ.
- Αύξηση του ύψους του δημοσίου βοηθήματος, για τις βασικές ανάγκες κατά 12% μηνιαίως. Το μέτρο αυτό κοστίζει €30 εκ. ετησίως και στοχεύει στην βελτίωση της αγοραστικής δύναμης των ατόμων που δεν έχουν επαρκείς πόρους για να καλύψουν τις βασικές ανάγκες τους.
- Προώθηση γενναιόδωρης στεγαστικής πολιτικής με αύξηση των πιστώσεων κατά €44 εκ. για το 2009. Το μέτρο στοχεύει στη διευκόλυνση, κυρίως νεαρών ζευγαριών (ή και ζευγαριών με χαμηλά εισοδήματα) για την απόκτηση της δικής τους στέγης.
- Αύξηση του προϋπολογισμού για το 2009 του Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών (ΦΙΚΒ) κατά 10% συγκριτικά με το 2008. Παραχώρηση χαμηλότοκων δανείων, μέσω του Σχεδίου Φερεγγυότητας ύψους €49,5 εκ. από τα οποία τα €38 εκ. αφορούν σπουδές, τα €9,5 εκ. για νέο-δημιουργημένα ζευγάρια και το €1,7 εκ. για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.
- Διεύρυνση και προσθήκη των εγγυήσεων το 2009 για κάλυψη δικαιούχων για στέγαση και για επαγγελματική δραστηριοποίηση (συνολικού ύψους €65 εκ. σε σύγκριση με €39,3 εκ. το 2008).
- Στήριξη νέων ζευγαριών με χαμηλά και μεσαία εισοδήματα για απόκτηση ιδιόκτητης κατοικίας. Βάσει σχεδίου που θα διαχειρίζεται ο Οργανισμός Χρηματοδότησης Στέγης θα διατεθούν €200 εκ. για την περίοδο 2009 – 2013.

Εξυπηρέτηση του Πολίτη

Βασικός στόχος της Κυβέρνησης είναι η αποτελεσματική και συνεχής εξυπηρέτηση του πολίτη μέσω της παροχής κυβερνητικών υπηρεσιών. Για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος απαιτείται η δη-

μόσια υπηρεσία να δημιουργήσει τους αναγκαίους μηχανισμούς για την υλοποίηση της πιο πάνω επιδίωξης στα πλαίσια της ενίσχυσης της παραγωγικότητας και της αποτελεσματικότητάς της.

Μέσα στα πιο πάνω πλαίσια, προωθήθηκαν από τα αρμόδια τμήματα της Κυβέρνησης οι ακόλουθες ενέργειες:

ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΑΝ ΤΑ ΠΙΟ ΚΑΤΩ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ:

- Σύστημα Διαχείρισης Κρατικών Αγορών και Προμηθειών – Το σύστημα παρακολουθεί, ελέγχει και διαχειρίζεται όλα τα αποθέματα στις αποθήκες του Τμήματος Κρατικών Αγορών και Προμηθειών.
- Σύστημα Διαχείρισης Προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας της ΕΕ.
- Σύστημα Διαχείρισης Φαρμάκων των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών – Αφορά εξασφάλιση των συστημάτων «Συνταγογράφησης», «Εγγραφής Φαρμάκων» και «Τήρησης Αποθήκης» για τη διαχείριση φαρμάκων των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών.
- Ηλεκτρονικές Δημόσιες Συμβάσεις – Το σύστημα αφορά την εφαρμογή ηλεκτρονικών διαδικασιών στη διεξαγωγή των διαγωνισμών δημοσίων συμβάσεων στη Κύπρο.
- Μηχανογραφημένο Σύστημα για την παρακολούθηση και τον έλεγχο των διακινήσεων προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης (ECMS).

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ/ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Στα πλαίσια των προσπαθειών για καθολική εφαρμογή του Κοινού Πλαισίου Αξιολόγησης (ΚΠΑ) στη Δημόσια Υπηρεσία, συζητείται το ενδεχόμενο θεσμοθέτησης της εφαρμογής του σε κάθε οργανισμό της Δημόσιας Υπηρεσίας. Η εφαρμογή του ΚΠΑ σε κάθε οργανισμό της Δημόσιας Υπηρεσίας θα βοηθήσει στο να επικεντρωθούν οι βέλτιστες πρωτοβουλίες, στις πραγματικές αδυναμίες και ανάγκες ανάπτυξης των οργανισμών.

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ / ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΥΡΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Το 2009 ξεκίνησε η υλοποίηση του έργου με τίτλο «Αναδιοργάνωση και Βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας των Τμημάτων Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (Υπ. Οικονομικών) και Εργασίας (Υπ. Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων)» στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή» 2007 – 2013. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο της ΕΕ και αποσκοπεί στη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και της εσωτερικής λειτουργίας των εν λόγω Τμημάτων.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ / ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Εντός του 2009, οριστικοποιήθηκε ο σχεδιασμός και άρχισε η υλοποίηση των εξής συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων:

- «Στρατηγική, Ηγετική και Διευθυντική Ανάπτυξη στη Δημόσια Υπηρεσία», για το οποίο έχει εξασφαλιστεί κονδύλι ύψους τουλάχιστον €3 εκ. από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο για την περίοδο 2007–2013.
- «Εκπαίδευση για την Ανάπτυξη της Διοικητικής Ικανότητας των Οργανισμών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης», για το οποίο έχει εξασφαλιστεί κονδύλι ύψους €2 εκ.

Επιπρόσθετα, εντός του 2009 εντατικοποιήθηκε περαιτέρω η εκπαίδευση / ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού στη δημόσια υπηρεσία με συμμετοχή 2069 στελεχών σε διάφορα εκπαιδευτικά προγράμματα. Τέλος, άρχισε η προετοιμασία ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης για την εκπαίδευση / κατάρτιση όλων των εμπλεκόμενων στην προετοιμασία και υλοποίηση της Κυπριακής Προεδρίας του Συμβουλίου της ΕΕ το 2ο εξάμηνο του 2010.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΒΡΑΒΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ (EUROPEAN PUBLIC SECTOR AWARD)

Το 2009, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού υπέβαλε αίτηση, μαζί με άλλα 6 Τμήματα

ΚΕΠ Λεμεσού.

της Δημόσιας Υπηρεσίας, και συμμετείχε στο διαγωνισμό για το Ευρωπαϊκό Βραβείο Δημόσιου Τομέα. Στην τελετή απονομής των βραβείων, το Νοέμβριο του 2009 στο Μάαστριχ, απονεμήθηκε στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού πιστοποιητικό βέλτιστης πρακτικής (best practice certificate) για το θεσμό των Κέντρων Εξυπηρέτησης του Πολίτη.

ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Με απώτερο στόχο τον καταρτισμό ενός Κώδικα που να περιλαμβάνει πρόνοιες που να επικεντρώνονται στις απαιτήσεις και τις ανάγκες του κοινού, αλλά κυρίως να επιλύουν προβλήματα και δυσκολίες που αντιμετωπίζονται από τους πολίτες κατά την εξυπηρέτησή τους από τη δημόσια υπηρεσία, αποφασίστηκε και η εμπλοκή του Γραφείου της Επιτρόπου Διοικήσεως. Ως εκ τούτου, πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους 2009 συναντήσεις με την Επίτροπο Διοικήσεως, κατά τις οποίες συζητήθηκε η δική της συνεισφορά, με βάση και τα παράπονα που χειρίζεται το Γραφείο της από πολίτες για την εξυπηρέτηση που τυχάνουν από κυβερνητικά γραφεία και καθορίστηκε η μορφή και το περιεχόμενο του Κώδικα. Στόχος είναι η ολοκλήρωση του Κώδικα εντός του 2010 και υλοποίηση του το 2011.

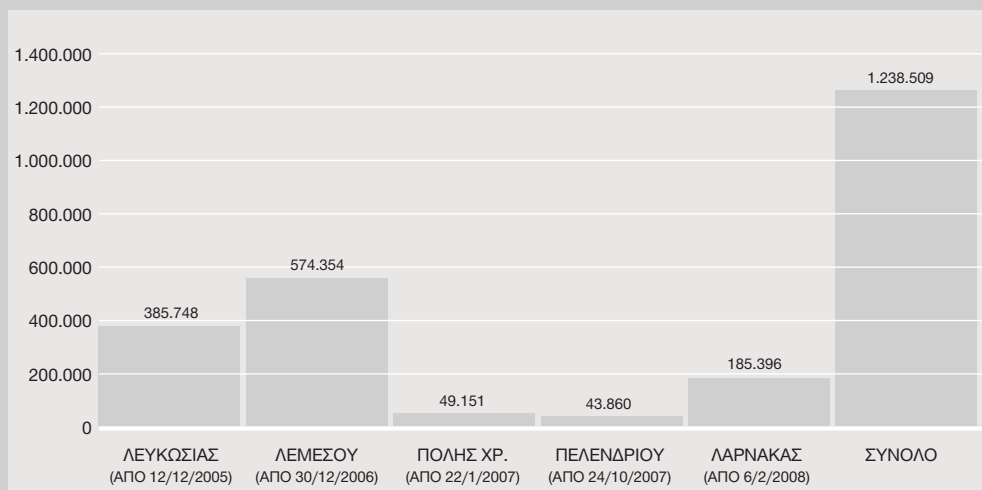
ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Με στόχο την επιτάχυνση της πλήρωσης των θέσεων και τη διευκόλυνση του έργου της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας στην επιλογή των καταλληλότερων υποψηφίων για διορισμό/προαγωγή στη δημόσια υπηρεσία, συνεχίστηκε κατά το 2009, η προσπάθεια εκσυγχρονισμού μεγάλου αριθμού Σχεδίων Υπηρεσίας. Στα πλαίσια αυτά, κατά το 2009, ετοιμάστηκαν ή/και εκσυγχρονίστηκαν 145 Σχέδια Υπηρεσίας της Δημόσιας Υπηρεσίας, αλλά και του ευρύτερου κρατικού τομέα.

ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΗ/ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Στα πλαίσια αναβάθμισης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών στον πολίτη/επιχειρήσεις, το Υπουργείο Οικονομικών, εντός του 2009, συνέχισε τις ενέργειες του για τη λειτουργία δύο νέων Κέντρων Εξυπηρέτησης του Πολίτη (ΚΕΠ), ένα στην Πάφο και ένα στην ελεύθερη περιοχή Αμμοχώστου και προώθησε διάφορες ενέργειες για βελτίωση της λειτουργίας των υφιστάμενων ΚΕΠ, όπως π.χ. εγκατάσταση προαπαντητικού μηνύματος στα τηλεφωνικά συστήματα των μεγάλων Κέντρων.

Ως γνωστό, σήμερα λειτουργούν 5 συνολικά ΚΕΠ (Λευκωσίας, Λεμεσού, Πόλης Χρυσοχούς, Πελενδρίου και Λάρνακας) τα οποία προσέφεραν, από την ημέρα λειτουργίας τους μέχρι και το τέλος του έτους 2009, 1.238,509 συνολικά υπηρεσίες (σχετική είναι η παράσταση που ακολουθεί), ενώ εξυπηρέτησαν τηλεφωνικώς 776,212 πολίτες.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΘΗΚΑΝ, ΑΝΑ ΚΕΠ, ΑΠΟ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΜΕΧΡΙ ΤΙΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2009

Τα ΚΕΠ παρέχουν πάνω από 70 υπηρεσίες διαφόρων Υπουργείων και Τμημάτων. Οι βασικές υπηρεσίες που προσφέρονται στα Κέντρα Εξυπηρέτησης του Πολίτη είναι οι εξής:

- Έκδοση πιστοποιητικού γεννήσεως /θανάτου
- Έκδοση και αντικατάσταση δελτίου ταυτότητας
- Αίτηση για έκδοση ή αντικατάσταση διαβατηρίου
- Έκδοση άδειας οδήγησης
- Έκδοση /ανανέωση άδειας κυκλοφορίας
- Αίτηση για εγγραφή στον εκλογικό κατάλογο /αλλαγή διεύθυνσης κατοικίας /αλλαγή ονόματος
- Αιτήσεις για επιδόματα /χορηγίες /βοηθήματα /συντάξεις
- Βεβαιώσεις ασφαλιζομένων
- Έκδοση κάρτας νοσηλείας και Ευρωπαϊκής Κάρτας Ασφάλισης Ασθένειας

Σ' ότι αφορά το στόχο για λειτουργία Κέντρου Τηλε-εξυπηρέτησης (Call Center), συνεχίστηκε, σε συνεργασία με τα αρμόδια Τμήματα /Υπηρεσίες (Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης, Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη, Τμήμα Οδικών Μεταφορών κτλ), η καταγραφή αριθμού διαδικασιών που διέπουν την παροχή υπηρεσιών στον πολίτη /επιχειρήσεις. Η εν λόγω καταγραφή αποτελεί βασική προϋπόθεση για τη λειτουργία Κέντρου Τηλε-εξυπηρέτησης (Call Center), το οποίο αναμένεται να παρέχει διοικητική πληροφόρηση ή /και να επιλαμβάνεται υποθέσεων από την υποβολή του αιτήματος μέχρι την ικανοποίησή του. Μέχρι τα τέλη του 2009 είχαν καταγραφεί περί τις 220 διαδικασίες που αφορούν στην παροχή υπηρεσιών στον πολίτη /επιχειρήσεις.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΟ 2010

Το 2010, το Υπουργείο Οικονομικών θα συνεχίσει τη στενή παρακολούθηση της διεθνούς οικονομικής κρίσης, έχοντας πλήρη επίγνωση ότι η χρονιά αυτή θα είναι μια δύσκολη χρονιά. Η Κυβέρνηση και το Υπουργείο είναι έτοιμοι να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις που πηγάζουν από την παγκόσμια οικονομική κρίση και προς αυτή τη κατεύθυνση θα εξακολουθήσουν να εργάζονται το 2010.

Περαιτέρω, το Υπουργείο Οικονομικών προγραμματίζει να συνεχίσει το έργο του στη βάση των αξόνων οικονομικής πολιτικής που έχουν τεθεί, με απώτερο στόχο την ενίσχυση της ευημερίας και την πρόοδο της οικονομίας. Στο πιο πάνω πλαίσιο εστιάζεται και η υλοποίηση του Προγράμματος Σταθερότητας 2009–2013 σε συνδυασμό με την υλοποίηση του Οικονομικού Προγράμματος Διακυβέρνησης του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Στα πλαίσια της ενδυνάμωσης της θέσης της Κύπρου ως διεθνούς χρηματοοικονομικού κέντρου προγραμματίζεται:

- η υπογραφή νέας Συμφωνίας για Αποφυγή Διπλής Φορολογίας με τη Γερμανία,
- η ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων για σύναψη νέας Συμφωνίας με τη Δανία για αντικατάσταση της υφιστάμενης,
- η συνέχιση και ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων για τη σύναψη νέας Σύμβασης με τη Νορβηγία για αντικατάσταση της υφιστάμενης,
- η συνέχιση και ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων για σύναψη Συμφωνίας με τη Γεωργία,
- η έναρξη διαπραγματεύσεων για νέα Συμφωνία με το Κουβέιτ για αντικατάσταση της υφιστάμενης και
- η έναρξη διαπραγματεύσεων για σύναψη Συμφωνίας με το Μπαχρέιν.

Το Υπουργείο Οικονομικών θα εντείνει επίσης τις ενέργειες που λαμβάνει για τη Βελτίωση του Ρυθμιστικού Πλαισίου (ΡΠ). Υπενθυμίζεται ότι η Βελτίωση του ΡΠ εντάσσεται στα πλαίσια της Στρατηγικής της Λισσαβόνας. Σημαντικότερα οφέλη που αναμένεται να προκύψουν από την πρωτοβουλία αυτή της ΕΕ, είναι η αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και κατ'επέκταση η

αύξηση του κοινοτικού ΑΕΠ. (Σε ότι αφορά λεπτομέρειες για το θέμα της Βελτίωσης του ΡΠ και για τις ενέργειες που λήφθηκαν κατά το 2009, δείτε το Παράρτημα II).

Μέσα στο 2010, προγραμματίζονται τα ακόλουθα:

- Ολοκλήρωση της εκτέλεσης του έργου μείωσης του Διοικητικού Φόρτου (ΔΦ) μέχρι τον Αύγουστο του 2010, κατά τη διάρκεια του οποίου:
 - α. Θα καθοριστούν οι εθνικοί τομείς προτεραιότητας, μετά από διαβούλευση με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς από ιδιωτικό και δημόσιο τομέα.
 - β. Θα επιμετρηθεί το διοικητικό κόστος, με τη μεθοδολογία του Standard Cost Model, στις νομοθεσίες που εμπίπτουν στους εθνικούς τομείς προτεραιότητας.
 - γ. Θα υποβληθούν προτάσεις μείωσης του ΔΦ στις νομοθεσίες που εμπίπτουν στους εθνικούς τομείς με στόχο την απλοποίηση των διαδικασιών και τη διευκόλυνση των επιχειρήσεων κατά τη συμμόρφωση τους με τις εν λόγω νομοθεσίες.
- Με την ολοκλήρωση του πιο πάνω έργου, θα ξεκινήσει η υλοποίηση των εισηγήσεων για μείωση του ΔΦ κατά 20% μέχρι το 2012 που αποτελεί και τη δέσμευσή μας έναντι της ΕΕ.
- Ενίσχυση της ενημέρωσης της Δημόσιας Υπηρεσίας και της Βουλής των Αντιπροσώπων σχετικά με το περιεχόμενο του αναθεωρημένου Ερωτηματολογίου Ανάλυσης του Αντίκτυπου και του Οδηγού Διαβούλευσης. Επίσης, εξεύρεση ενός μηχανισμού ελέγχου συμπλήρωσης του Ερωτηματολογίου για την καλύτερη αξιοποίηση του.
- Διοργάνωση εκπαιδευτικών σεμιναρίων / προγραμμάτων για καθοδήγηση των δημόσιων λειτουργιών, στο θέμα καλύτερης σύνταξης νομοσχεδίων, εντός του πρώτου εξαμήνου του 2010.
- Παροχή οποιαδήποτε στήριξης θεωρηθεί αναγκαία για την υλοποίηση των εισηγήσεων μείωσης του ΔΦ, εντός του Προγράμματος Δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με στόχο την επίτευξη του κοινοτικού στόχου μείωσης του ΔΦ κατά 25% στην κοινοτική νομοθεσία μέχρι το 2012.

Στα πλαίσια της αναβάθμισης της εξυπηρέτησης προς τον πολίτη το 2010 προβλέπεται η λειτουργία ακόμη τριών Κέντρων Εξυπηρέτησης του Πολίτη, ένα στην ελεύθερη περιοχή Αμμοχώστου, ένα στην Πάφο και ένα στη Λάρνακα (2ο ΚΕΠ).

Περαιτέρω, το 2010 προβλέπεται η ολοκλήρωση της καταγραφής των διαδικασιών μέσω των οποίων δημόσιοι φορείς παρέχουν υπηρεσίες στον πολίτη /επιχειρήσεις, στάδιο που αποτελεί βασική προϋπόθεση για τη λειτουργία Κέντρου Τηλε-εξυπηρέτησης (Call Center), καθώς και η προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού για τη δημιουργία και λειτουργία του Κέντρου Τηλε-εξυπηρέτησης (Call Center), το οποίο αναμένεται να παρέχει διοικητική πληροφόρηση ή /και να επιλαμβάνεται υποθέσεων από την υποβολή του αιτήματος μέχρι την ικανοποίησή του.

Στα πλαίσια της αναβάθμισης των υπηρεσιών πληροφορικής στη δημόσια υπηρεσία, το 2010 προβλέπεται να προωθηθούν / αρχίσουν τη λειτουργία τους τα πιο κάτω συστήματα:

- Αναθεώρηση της Στρατηγικής για την Πληροφορική στη Δημόσια Υπηρεσία, μέσα στα πλαίσια της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης για την περίοδο μέχρι το 2015.
- Παροχή Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.
- Προμήθεια Συστήματος Διαχείρισης και Υποστήριξης Δικτύων και Συστημάτων.
- Προμήθεια Συστήματος Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού.
- Προμήθεια νέου Συστήματος Φόρου Προστιθέμενης Αξίας.
- Δημιουργία Κυβερνητικής Διαδικτυακής Διόδου Ασφαλείας.

- Ανασχεδιασμό Κυβερνητικού Δικτύου Μεταφοράς Δεδομένων.
- Προμήθεια Συστήματος Στενοτύπησης Πρακτικών Δικαστηρίων.
- Προμήθεια Συστήματος Διαχείρισης Φυλακών.
- Προμήθεια Συστήματος Πολεοδομικού Σχεδιασμού.
- Προμήθεια Γεωγραφικού Συστήματος Πληροφοριών για το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.
- Αναβάθμιση Συστήματος του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων.
- Εγκατάσταση του διαδικτυακού Συστήματος Αυτοματοποίησης Γραφείου σε άλλα Τμήματα /Υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών και στην Αστυνομία.
- Δημιουργία Κυβερνητικής Αποθήκης Πληροφοριών.
- Προμήθεια και εφαρμογή Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων του Δημοσίου Τομέα της Κυπριακής Δημοκρατίας (Enterprise Resource Planning).

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Είναι γεγονός ότι ο βαθμός επίδρασης της χρηματοοικονομικής κρίσης στην πραγματική οικονομία διαφέρει από χώρα σε χώρα. Γενική εκτίμηση για την Κύπρο είναι ότι δεν επηρεάστηκε άμεσα από την κρίση, λόγω κυρίως της αμελητέας έκθεσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος σε τοξικά προϊόντα, αλλά επηρεάστηκε έμμεσα σε συγκεκριμένους τομείς, λόγω επηρεασμού χωρών που η Κύπρος διατηρεί παραδοσιακά οικονομικές σχέσεις.

Η Κυβέρνηση, έγκαιρα, έλαβε μια σειρά από μέτρα, με στόχο να μειώσει τις διαφαινόμενες επιπτώσεις. Τα μέτρα αυτά κρίθηκαν ως αποτελεσματικά, στοχευμένα και με προσωρινή διάρκεια. Τα μέτρα στοχεύουν στην τόνωση της αναπτυξιακής πορείας της οικονομίας και αφορούν δύο σημαντικούς τομείς της οικονομίας, τον τομέα των κατασκευών και τον τομέα του τουρισμού, που αποτελούν τους τομείς που επηρεάστηκαν περισσότερο, ενώ παράλληλα προώθησε και μια σειρά άλλων μέτρων στο χρηματοοικονομικό τομέα.

Η συνολική εκτίμηση του κόστους των μέτρων, υπολογίζεται γύρω στα €492,3 εκ. ή 2,9% του ΑΕΠ, γεγονός που αντικατοπτρίζει την έντονη αναπτυξιακή τους ώθηση.

1ο Πακέτο Μέτρων – Δεκέμβριος 2008

- Επίσπευση υλοποίησης μεγάλων αναπτυξιακών έργων του ευρύτερου δημόσιου τομέα με την παραχώρηση πρόσθετων πιστώσεων ύψους €40 εκ., τονώνοντας με αυτό τον τρόπο, τη ζήτηση και την απασχόληση.
- Ενίσχυση του προϋπολογισμού του ΚΟΤ με το ποσό των €12 εκ., για ενδυνάμωση της διαφημιστικής εκστρατείας του Οργανισμού και για μια σειρά άλλων διοικητικών μέτρων που στοχεύουν στη

διευκόλυνση προσέλευσης τουριστών από μη παραδοσιακούς προορισμούς, όπως είναι η δημιουργία επιπρόσθετων προξενείων, η έκδοση θεώρησης εισόδου τριετούς διάρκειας κ.ά.

2ο Πακέτο Μέτρων – Φεβρουάριος 2009

Το Υπουργικό Συμβούλιο σε συνεδρία του με ημερομηνία 3/2/2009, ενέκρινε το Στρατηγικό Σχέδιο Δράσης για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων από την παγκόσμια οικονομική κρίση στην Κύπρο, το οποίο ετοίμασε το Υπουργείο Οικονομικών.

Οι βασικοί άξονες της στρατηγικής προσέγγισης των μέτρων ήταν η στοχευμένη τόνωση της ζήτησης, η διατήρηση και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και η άμεση αποτελεσματικότητα των μέτρων που θα προωθηθούν.

Οι πέντε βασικοί άξονες πολιτικής έχουν ως εξής:

- Αύξηση του βαθμού υλοποίησης του αναπτυξιακού προγράμματος της Κυβέρνησης.
- Διασφάλιση της προσαρμογής της προσφοράς και των τιμών στα επίπεδα που προβλέπεται να διαμορφωθούν μεσοπρόθεσμα.
- Επίσπευση μεγάλων αναπτυξιακών έργων και έμφαση στην ενίσχυση των Κυβερνητικών στεγαστικών προγραμμάτων.
- Παροχή πρόσθετων πιστώσεων προς τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης για υλοποίηση έργων τοπικού χαρακτήρα.
- Απλοποίηση των διοικητικών μέτρων και διαδικασιών για υπερπήδηση των γραφειοκρατικών αγκυλώσεων.

Ο καταρτισμός των μέτρων έγινε μετά από εκτενή διάλογο που πραγματοποιήθηκε με τα κοινοβουλευτικά κόμματα, τους κοινωνικούς εταίρους, τα μέλη της Συμβουλευτικής Οικονομικής Επιτροπής, και διάφορα επαγγελματικά σώματα:

Κατασκευές

Νέο Σχέδιο δανειοδότησης ζευγαριών με χαμηλά και μεσαία εισοδήματα σε παγκύπρια βάση: €200 εκ απο τις 14/2/2009.

Επίσπευση Αναπτυξιακού Προγράμματος: €109 εκ.

ΣΧΟΛΙΚΑ ΚΤΙΡΙΑ. ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΠΙΣΤΩΣΗ €10,3 εκ.

- Ανέγερση σχολικών κτιρίων και επέκταση υφισταμένων.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ – ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΠΙΣΤΩΣΗ €29,7 εκ.

- Βελτίωση κοινοτικών κτιρίων (σε παγκύπρια βάση) €0,3 εκ.
- Βελτίωση χωρητικών δρόμων (σε παγκύπρια βάση) €5 εκ.
- Διαμόρφωση Χώρων / πλατείες τοπικών αρχών (σε παγκύπρια βάση) €16,4 εκ.
- Κατασκευαστικά έργα €8 εκ.

ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

- Επίσπευση της ανάπτυξης της λεωφόρου Αρχαγγέλου: €6 εκ.
- Έργα Πανεπιστημιούπολης – επίσπευση της κατασκευής της λεωφόρου Γερίου – Λευκωσίας €4 εκ.

ΚΤΙΡΙΑ

- Ανέγερση κτιρίου πολυοδομίας, συνολικό κόστος €26 εκ.
- Κτίριο ΘΟΚ, συνολικό κόστος: €24 εκ.
- Ανέγερση νέων γραφείων της ΑΤΗΚ στην Πάφο: €4 εκ.

- Υδατοπρομήθεια χωριών – Πρόσθετη πίστωση €5 εκ.
- Αντικατάσταση υδρευτικών συστημάτων σε διάφορες Κοινότητες της υπαίθρου.

Τουρισμός

Για τον τομέα του τουρισμού αποφασίστηκε η υιοθέτηση των ακόλουθων πρόσθετων μέτρων συνολικού δημοσιονομικού κόστους της τάξης των €51 εκ.:

- Κατάργηση και καταβολή από το κράτος για το 2009 των τελών διανυκτέρευσης που επιβάλλουν οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε ξενοδοχειακές μονάδες. Το δημοσιονομικό κόστος υπολογίζεται στα €10 εκ.
- Μείωση κατά το 2009 των τελών προσγείωσης και άλλων τελών που καταβάλλουν οι αεροπορικές εταιρείες, με την αποποίηση του μεριδίου που εισπράττει η Κυβέρνηση από την εταιρεία διαχείρισης των αερολιμένων. Το δημοσιονομικό κόστος υπολογίζεται στα €16 εκ.
- Μείωση κατά το 2009 και 2010 (από 1/5/2009–30/4/2010) του συντελεστή ΦΠΑ από 8% σε 5% που επιβάλλεται από τις ξενοδοχειακές μονάδες για σκοπούς διανυκτέρευσης. Το δημοσιονομικό κόστος υπολογίζεται γύρω στα €15 εκ.
- Εφαρμογή σχεδίου ενίσχυσης κοινωνικού τουρισμού κατά το 2009 (επιχορήγηση διακοπών στην Κύπρο σε χαμηλά αμοιβόμενους). Το δημοσιονομικό κόστος υπολογίζεται στα €10 εκ.

Απασχόληση

- Περιορισμός έκδοσης νέων αδειών και μη ανανέωση υφιστάμενων αδειών για εργαζόμενους από τρίτες χώρες στους τομείς των κατασκευών και του τουρισμού.
- Εντατικοποίηση των προσπάθειών από τις Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης (ΔΥΑ) για τοποθέτηση ανέργων σε θέσεις εργασίας.
- Εντατικοποίηση της εκστρατείας καταπολέμησης της παράνομης απασχόλησης.
- Προκήρυξη από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο του σχεδίου ενίσχυσης επιχειρήσεων για την απασχόληση εργαζομένων με πιο ευέλικτες μορφές απασχόλησης με την παροχή στοχευμένων μέτρων (επιδότηση μισθού) από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.
- Προώθηση από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο της υλοποίησης σχεδίου επιδότησης κατάρτισης και εργοδότησης για ευάλωτες ομάδες (άτομα με ψυχικά προβλήματα, τοξικό-εξαρτώμενους, λήπτες δημοσίων βοηθημάτων και μονογονικές οικογένειες).

Χρηματοοικονομικός Τομέας

1. Μέτρα αύξησης ρευστότητας:

- Έκδοση Γραμματίων Δημοσίου ύψους €2,4 δις και διάθεσης ισόποσης ρευστότητας από Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.
- Έκδοση Κυβερνητικού Ομολόγου στο εξωτερικό ύψους €1,5 δις.
- Κατάθεση στο τραπεζικό σύστημα ύψους πέραν των €2,7 δις.
- Συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) για άντληση ρευστότητας χαμηλού κόστους από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και διοχέτευση της σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις και έργα υποδομής (περίπου €300 εκ.).
- Αξιοποίηση των υφιστάμενων δανείων με κυβερνητική εγγύηση για χρησιμοποίησή από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα τους ως εξασφάλιση στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (€1 δις)
- Έκδοση ειδικών τριετών χρεογράφων συνολικού ύψους €3 δις για αύξηση της ρευστότητας και μείωση του κόστους χρηματοδότησης.

- 2. Ετοιμασία Νομοσχεδίου υποθηκευτικών τελών για αύξηση της ανταγωνιστικότητας μεταξύ των τραπεζών. Το Νομοσχέδιο θεσπίστηκε σε Νόμο τέλη του 2009.**
- 3. Προώθηση του θεσμού των καλυπτόμενων ομολόγων (προπαρασκευαστική εργασία) για αύξηση της ρευστότητας και μείωση του κόστους χρηματοδότησης.**

Κοινωνική Πολιτική

- Εισαγωγή Σχεδίου για αύξηση των συντάξεων για συνταξιούχους με χαμηλά εισοδήματα. Το συνολικό κόστος του Σχεδίου ανέρχεται περίπου στα €60 εκ. Τέθηκε σε εφαρμογή το Δεκέμβριο του 2009.
- Παραχώρηση εφάπαξ ποσού στους κατοίκους ορεινών περιοχών, €5 εκ. το 2009.
- Μείωση του φόρου κατανάλωσης (Νοέμβριος 2009 – Μάρτιος 2010) στο πετρέλαιο θέρμανσης, €13 εκ.
- Παραχώρηση 13^{ου} επιδόματος τέκνου στις πολύτεκνες οικογένειες, €2,3 εκ.

ΠΡΟΟΔΟΣ ΣΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΤΟ 2009

Το θέμα της Βελτίωσης του Ρυθμιστικού Πλαισίου (ΡΠ) εντάσσεται στα πλαίσια της Στρατηγικής της Λισσαβόνας και αποτελεί μία από τις πιο σημαντικές πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Κυπριακή Δημοκρατία θεωρεί το θέμα ως μια από τις προτεραιότητες της, καθώς θα οδηγήσει στην απλοποίηση των διαδικασιών, με τελικό αποτέλεσμα, την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης.

Το Υπουργείο Οικονομικών ετοίμασε Εθνικό Πρόγραμμα Δράσης (ΕΠΔ) (www.mof.gov.cy) για τον καθορισμό μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο τον Ιούλιο το 2007. Το ΕΠΔ αναθεωρείται σε τακτικά χρονικά διαστήματα και η δεύτερη αναθεώρηση πραγματοποιήθηκε τον Απρίλιο του 2009.

Εντός του 2009, η Κεντρική Ειδική Μονάδα για τη Βελτίωση του Ρυθμιστικού Πλαισίου (ΚΕΜ), η οποία συστάθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών για το χειρισμό του θέματος, έχει εντατικοποιήσει τις προσπάθειες της για την υλοποίηση του ΕΠΔ, το οποίο περιλαμβάνει μια σειρά από ενέργειες, στη βάση συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος. Πιο συγκεκριμένα, κατά το 2009, η ΚΕΜ έχει επιτύχει αργή αλλά σταθερή πρόοδο σε διάφορες ενέργειες, σημαντικότερες από τις οποίες είναι:

- Η ΚΕΜ προχώρησε στην αξιολόγηση των προσφορών για αγορά υπηρεσιών για τη «Μείωση του Διοικητικού Φόρτου (ΔΦ) που πηγάζει από Νόμους / Κανονισμούς / Διατάγματα / Εγκυκλίους / Εντολές της Κυπριακής Δημοκρατίας». Κύριος σκοπός του εν λόγω έργου είναι η μείωση του ΔΦ σε όλη τη Νομοθεσία της Κυπριακής Δημοκρατίας που αφορά τις επιχειρήσεις, με έμφαση στους εθνικούς τομείς προτεραιότητας που θα καθοριστούν μετά από διαβούλευση με όλους τους εμ-

πλεκόμενους φορείς. Με την ολοκλήρωση του έργου θα επιτευχθεί ο εθνικός στόχος μείωσης του ΔΦ στην Εθνική Νομοθεσία, κατά 20%, μέχρι το 2012.

- Το Νοέμβριο του 2009, υπογράφηκε συμφωνία με τον επιτυχόν προσφοροδότη (KPMG Ltd) η οποία προβλέπει συμπλήρωση του έργου μείωσης του ΔΦ μέσα σε οκτώ (8) μήνες και αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Αύγουστο του 2010. Οι εισηγήσεις μείωσης του ΔΦ που θα προκύψουν, θα υλοποιηθούν κατά την περίοδο 2010 – 2012.
- Κατά το 2009, συνεχίστηκε η εφαρμογή του απλοποιημένου μηχανισμού Ανάλυσης του Αντίκτυπου, ο οποίος υποβάλλει όλες τις νέες νομοθετικές προτάσεις από Υπουργεία / Τμήματα, σε μια απλοποιημένη διαδικασία Ανάλυσης του Αντίκτυπου. Η όλη διαδικασία γίνεται μέσω ενός τυποποιημένου Ερωτηματολογίου, το οποίο επισυνάπτεται σε κάθε νέο νομοσχέδιο / κανονισμό / οδηγία, όταν υποβάλλεται στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο και στη συνέχεια στο Υπουργικό Συμβούλιο.
- Στα πλαίσια της περαιτέρω προώθησης της Ανάλυσης Αντίκτυπου και πιο συγκεκριμένα για τις διαδικασίες διαβούλευσης, καθώς επίσης και για υποβοήθηση των κρατικών υπηρεσιών στη συμπλήρωση του εν λόγω Ερωτηματολογίου, ετοιμάστηκε, σε συνεργασία με τη Νομική Υπηρεσία, Οδηγός Διαβούλευσης. Στόχος του Οδηγού είναι να κωδικοποιήσει και να θέσει σε ομοιόμορφη βάση τη διαδικασία διαβούλευσης μεταξύ κρατικών υπηρεσιών και εμπλεκόμενων φορέων, πριν την υποβολή οποιασδήποτε νέας νομοθετικής πρότασης στο Υπουργικό Συμβούλιο. Παράλληλα, αναθεωρήθηκε και το Ερωτηματολόγιο, για να συνάδει με τον Οδηγό Διαβούλευσης, στο οποίο, μετά από διαβούλευση με τη Βουλή των Αντιπροσώπων, ενσωματώθηκε ο Πίνακας Κατάθεσης Στοιχείων, του οποίου η συμπλήρωση απαιτείτο από τη Βουλή στην περίπτωση εναρμονιστικών νομοσχεδίων – κανονισμών. Ο Οδηγός Διαβούλευσης και το αναθεωρημένο Ερωτηματολόγιο τέθηκαν σε ισχύ στις 4/1/10.
- Η ΚΕΜ, στα πλαίσια της μελέτης των καλύτερων πρακτικών άλλων κρατών μελών της ΕΕ σχετικά με την Ανάλυση του Αντίκτυπου, πραγματοποίησε, τον Ιούνιο του 2009, εκπαιδευτικό ταξίδι στην Αγγλία, όπου είχε συναντήσεις με τις κρατικές αρμόδιες υπηρεσίες για το θέμα. Επίσης στην Αγγλία, η ΚΕΜ παρακολούθησε εξειδικευμένο εκπαιδευτικό σεμινάριο, στο θέμα της Ανάλυσης του Αντίκτυπου.
- Καθ' όλη τη διάρκεια του 2009, συνεχίστηκε η συνεργασία μεταξύ της ΚΕΜ και των λειτουργών-συνδέσμων από κάθε Υπουργείο / Τμήμα, ιδιαίτερα αναφορικά με την παροχή στήριξης για το έργο μείωσης του ΔΦ. Επίσης, το Μάρτιο του 2009 πραγματοποιήθηκε συνάντηση με τους λειτουργούς-συνδέσμους με κύριο θέμα το περιεχόμενο του προσχεδίου του Οδηγού Διαβούλευσης και του αναθεωρημένου Ερωτηματολογίου Ανάλυσης του Αντίκτυπου.
- Αναφορικά με την απλοποίηση της νομοθεσίας και την προώθηση της σύνταξης νομοσχεδίων σε πιο απλουστευμένη μορφή, εντός του 2009 προχώρησαν οι προετοιμασίες για τη διοργάνωση εκπαιδευτικών σεμιναρίων / προγραμμάτων για καθοδήγηση των δημόσιων λειτουργών, στο θέμα καλύτερης σύνταξης νομοσχεδίων. Η διοργάνωση των σεμιναρίων θα γίνει από την Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης, σε συνεργασία με τη Νομική Υπηρεσία και την ΚΕΜ.

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

Εκδόσεις (Ελληνικά)

- Ομιλία στη Βουλή των Αντιπροσώπων με την ευκαιρία της συζήτησης του Προϋπολογισμού για το 2010 από τον Υπουργό Οικονομικών κ. Χαρ. Σταυράκη, Δεκέμβριος 2009, Υπουργείο Οικονομικών.
- Οικονομικές εξελίξεις του 2009 και προοπτικές για το 2010, Υπουργείο Οικονομικών, Οκτώβριος 2009.

Εκδόσεις (Αγγλικά)

- Stability Programme of the Republic of Cyprus 2009 – 2013, Ministry of Finance, March 2010.
- National Reform Programme of the Republic of Cyprus, Progress Report, Planning Bureau, October 2009.

Συναφείς Ιστοσελίδες

- www.mof.gov.cy (κεντρική ιστοσελίδα Υπουργείου Οικονομικών)
- www.mof.gov.cy/ce (ιστοσελίδα Τμήματος Τελωνείου και ΦΠΑ)
- www.pard.mof.gov.cy (ιστοσελίδα Τμήματος Δημοσίας Διοίκησης και Προσωπικού)
- www.mof.gov.cy/ird (ιστοσελίδα Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων)
- www.mof.gov.cy/cystat (ιστοσελίδα Στατιστικής Υπηρεσίας)
- www.mof.gov.cy/gpro (ιστοσελίδα Κυβερνητικού Τυπογραφείου)
- www.mof.gov.cy/dits (ιστοσελίδα Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής)
- www.mof.gov.cy/dgps (ιστοσελίδα Τμήματος Κρατικών Αγορών και Προμηθειών)
- www.centralbank.gov.cy (ιστοσελίδα Κεντρικής Τράπεζας)
- www.cysec.gov.cy (ιστοσελίδα Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς)
- www.cse.com.cy (ιστοσελίδα Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου)

